

ЗВІТ

Про результати акредитаційної експертизи освітньої програми

Заклад вищої освіти	Інститут гідробіології Національної академії наук України
Освітня програма	38702 Гідробіологія
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Спеціальність	091 Біологія

Цей звіт складений за наслідками акредитаційної експертизи згаданої вище освітньої програми, що проводилася Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти.

Звіт є результатом роботи експертної групи. Його основним призначенням є систематизація отриманої інформації, її аналіз та безпосереднє оцінювання якості освітньої програми. Звіт призначений як безпосередньо для закладу вищої освіти, так і для широкої громадськості. Він є публічним документом та буде оприлюднений на сайтах Національного агентства і закладу вищої освіти. Він також є підставою для прийняття подальших рішень галузевою експертною радою та Національним агентством.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

Загальні відомості

1. Інформація про освітню програму

Назва ЗВО	Інститут гідробіології Національної академії наук України
Назва ВСП ЗВО	не застосовується
ID освітньої програми в ЄДЕБО	38702
Назва ОП	Гідробіологія
Галузь знань	09 Біологія
Спеціальність	091 Біологія
Спеціалізація (за наявності)	відсутня
Рівень вищої освіти	Доктор філософії
Вид освітньої програми	Освітньо-наукова

2. Відомості про склад експертної групи та акредитаційну експертизу

Склад експертної групи	Вакерич Михайло Михайлович, Соколенко Світлана Вікторівна, Сопушинська Тетяна Миколаївна, Шейко Віталій Ілліч (керівник)
Залучений представник роботодавців	-
Дати візиту до ЗВО	24.02.2025 р. – 26.02.2025 р.

3. Посилання на документи, які підлягають оприлюдненню закладом вищої освіти на своєму вебсайті

Відомості про самооцінювання ОП	https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zabezpechennia-osvitnoi-diialnosti
Програма візиту експертної групи	https://hydrobio.kiev.ua/ua/novyny/226-2025/liutyi/172-instytut-hidrobiolohii-nan-ukrainy-prokhodytyme-akredytatsiiu-onp-z-pidhotovky-doktoriv-filosofii-novyna-onovliuietsia

4. Інформація про наявність у звіті інформації з обмеженим доступом

☐ Звіт не містить інформацію з обмеженим доступом

I. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації з підстав, не пов'язаних із відповідністю критеріям оцінювання якості освітньої програми:

відсутні

II. Резюме

Висновок щодо відповідності критеріям. Позитивні практики за освітньою програмою:

Освітня програма “Гідробіологія” третього освітнього рівня вищої освіти у Інститут гідробіології Національної академії наук України має чіткі та зрозумілі цілі, узгоджуються з місією і стратегією закладу. Унікальність ОП базується на аналізі регіонального та державного контексту, потреб ринку праці, особливостей розвитку галузі та суміжних з нею галузей, що створює підґрунтя для конкурентоспроможності випускників та відповідність їхньої професійної-наукової підготовки вимогам ринку праці. В закладі діє система стимулювання професійного розвитку наукових працівників. Реалізація ОП забезпечується висококваліфікованими фахівцями-науковцями. Освітнє середовище характеризується як комфортне та безпечне. Матеріальна база повністю відповідає змісту ОП. Аналіз фактів та доказів, наданих ЕГ під час реалізації акредитаційної процедури, свідчить про те, що ОП відповідає критеріям щодо акредитації освітніх програм з незначними недоліками за окремими підкритеріями. Перспективним напрямком розвитку ОП є участь здобувачів у програмах академічної мобільності за освітньою складовою.

Недоліки

- відсутність загальної “Таблиці пропозицій та схвалень” щодо внесених змін до ОП; - відсутність розділу на сайті Інституту/Відділу, який буде висвітлювати кар’єрні досягнення випускників; - недостатня залученість професіоналів - практиків до проведення аудиторних занять; - в робочих програмах ОП відсутні розділи, які описують оцінювання знань здобувачів в рамках самостійної роботи, неформальної та інформальної освіти; - відсутність академічної мобільності за освітньою компонентою. - відсутність результатів та аналізу проведених анкетувань стейкхолдерів на веб-сайті закладу. - в робочих програмах ОК та програмі вступного фахового випробування наявні посилання на застарілі, видані на території росії та російськомовні літературні джерела.

Рекомендації

ЕГ в ході здійснених інтерв’ювань та проведеного аналізу рекомендує розглянути можливість: - створення загальної “Таблиці пропозицій та схвалень” щодо моніторингу ОП Гідробіологія та розміщення її на сайті Інституту для оцінки змін, які відбулися за даною ОП (протягом 2025 н.р.); - створення розділу на веб-сайті Інституту/Відділу санітарної гідробіології та паразитології, який буде висвітлювати кар’єрні досягнення випускників за даною ОП (“Випускники”, “Кар’єрний шлях випускників”, “Наші випускники” тощо) (протягом 2025 н.р.); - внесення розділів в робочі програми даної ОП, які будуть описувати оцінювання знань здобувачів в рамках самостійної роботи, неформальної та інформальної освіти (до 01.09.2025 року); - розмістити результати та проведений аналіз проведених анкетувань стейкхолдерів на веб-сайті закладу (до червня 2025 року); - залучити пошукачів освіти до академічної мобільності за освітньою складовою; - до початку 2025-26 н.р. оновити списки рекомендованої літератури у програмі фахового вступного випробування та робочих програмах ОК.

III. Аналіз

У цьому розділі експертна група описує встановлені під час акредитаційної експертизи фактичні обставини, аналізує та оцінює їх, а також надає свої рекомендації щодо удосконалення ОП та діяльності за нею за окремими критеріями.

Критерій 1. Проєктування освітньої програми:

1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

Стандарт вищої освіти ступеню доктора філософії за спеціальністю 091 - Біологія наразі відсутній. Інститут гідробіології НАН України самостійно визначає та затверджує програмні результати навчання (ПРН) на основі Національної рамки кваліфікації (НРК), Постановою КМУ від 23.11.2011 № 1341. (<https://mon.gov.ua/tag/natsionalna-ramka-kvalifikatsiy?&type=posts&tag=natsionalna-ramka-kvalifikatsiy>) ПРН ОП Гідробіологія відповідають вимогам НРК 8-го кваліфікаційного рівня. Відповідність вимогам НРК для 8-го рівня вищої освіти досягається за рахунок

виконання освітнього і наукового компонентів ОНП. ПРН01, ПРН02, ПРН04, ПРН08 формують концептуальні та методологічні знання в галузі чи на межі галузей знань або професійної діяльності. ПРН03, ПРН07-08 формують спеціалізовані уміння та навички, методи, які необхідні для розв'язання проблем у сфері галузевої науки, планування, реалізація та коригування процесу наукового дослідження з академічної доброчесності, критичний аналіз, синтез нових та комплексних ідей. ПРН02, ПРН05, ПРН08-09 формують вільне спілкування в сфері науково-професійної діяльності з представниками наукової спільноти. ПРН01, ПРН03, ПРН06, ПРН09 формують академічну та професійну доброчесність, здатність до постійного саморозвитку та самовдосконалення, прийняття відповідальних рішень та самостійної наукової діяльності та генерації нових наукових ідей. ОП дає можливість досягти ПРН та компетентностей, що віддзеркалено в матрицях ОНП (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/nakaz2024/ONP_Hydrobiology_24_18.pdf) Докази: відео зустрічей Організаційна зустріч з гарантами ОП, 2, 3.

2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (за наявності). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів

Професійний стандарт доктора філософії за спеціальністю 091 - Біологія відсутній. ОНП Гідробіологія не передбачає присвоєння професійної кваліфікації

3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти

Реалізація ОП синхронізована зі Статутом закладу. Мета ОП Гідробіологія чітко сформульована та повністю відповідає місії та стратегії розвитку закладу. Докази: Статут Інститут гідробіології НАН України. (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/Statut_INB_2022.pdf). Підготовка висококваліфікованих фахівців в науковій галузі відповідає потребам ринку праці регіону та держави, сприяє формуванню позитивного іміджу Інститут гідробіології НАН України в регіоні, державі та за її межами. Докази отримані у ході інтерв'ювання фокус-груп (відеозаписи зустрічей 1, 2, 6 та відкритої зустрічі).

4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін

- здобувачі вищої освіти та випускники програми Зауваження та пропозиції здобувачів виносились на обговорення у робочій групі, засіданнях Вченої ради. Зокрема доктор філософії Тетяна Леонтьєва (випускник ОНП Гідробіологія) входила до робочої групи з розробки ОП. Здобувачі мають можливість вносити свої пропозиції через Раду молодих науковців, щорічне анкетування аспірантів та регулярні зустрічі з гарантом ОНП та членами робочої групи. Темі дисертаційних досліджень аспірантів формується з урахуванням їхніх наукових інтересів. Пропозиції здобувачів були враховані при оновленні робочої програми з дисципліни «Професійна етика науковця-викладача» та, відповідно, ОНП. Докази: надані документи закладом на запит ЕГ; відео-записи зустрічей 4, 5, відкрита зустріч. - роботодавці Основним роботодавцем здобувачів ОНП Гідробіологія є Інститут гідробіології НАН України та інші установи НАН та НААН України, Державне агентство водних ресурсів України, ЗВО, держустанови у галузі охорони водних ресурсів та водних біоресурсів, приватні компанії (ПрАТ «Укргідроенерго», Blue Rivers Environmental Consulting). При формуванні програмних цілей ОП їхні пропозиції були розглянуті та частково враховані. В ОП враховані компетенції та навички, які необхідні випускникам для наукової, науково-педагогічної та управлінської діяльності у зазначених установах. На сьогодні в наукових підрозділах Інституту гідробіології працює 38 кандидатів і 9 докторів біологічних наук зі спеціальності 03.00.17 – гідробіологія, та 1 доктор філософії зі спеціальності 091 Біологія (ОНП Гідробіологія). Зауваження роботодавців отримували шляхом їх опитування та рекомендацій і рецензій. Докази: надані документи на запит ЕГ; відео-записи зустрічей 3, 6, 8, 10, відкрита зустріч. - академічна спільнота Регулярно відбуваються обговорення ОП та внесення змін на засіданнях робочої групи, відділів де реалізується ОП, Вченої ради НДІ Гідробіології. Під час проектування ОП Інститут гідробіології використовував зовнішню експертизу і визначає та аналізує потреби стейкхолдерів. На офіційній веб-сторінці Інституту гідробіології оприлюднюються проекти ОНП і форми для внесення зауважень (<https://forms.gle/nMtRybv4U9iQUpr6r6>). Так, відповідно побажань до ОНП додано новий розділ «Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти», а також блок-схему компонентів ОНП (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/nakaz2024/ONP_Hydrobiology_24_18.pdf). Докази: документи надані на запит ЕГ, відео-записи зустрічей 3, 6, 8, відкрита зустріч. - інші стейкхолдери Будь-хто зацікавлений може висловити свої пропозиції щодо ОП, долучатися до обговорень змін, які будуть вноситись до ОП, що буде враховано при вдосконаленні ОП, яка розташовується в вільному доступі на сайті закладу. Пропозиції можна надіслати через заповнення гугл-форми (<https://forms.gle/nMtRybv4U9iQUpr6r6>).

5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

Мета та ПРН ОП враховують усі тенденції та перспективи розвитку біологічної науки за напрямком гідробіологія, що забезпечується постійним моніторингом наукових досягнень в гідробіологічних та суміжних наукових дослідженнях. Ринок праці в регіоні та за його межами має високий попит на фахівців, що навчалися на ОП, що вказує на те що цілі та ПРН ОП відповідають тенденціям ринку праці. Тенденції розвитку спеціальності моніторяться через співпрацю з представниками галузевих організацій, академічної спільноти, та роботодавцями. Галузевий та регіональний контекст ОП віддзеркалений в освітній та науковій компоненті ОНП. Галузевий контекст полягає у гідробіологічних дослідженнях здобувачів, наприклад «Просторово-часова динаміка фітоепіфітону лотичних і лентичних екосистем» (Жорова А.В.), «Структурні взаємозв'язки альгоутгруповань літоралі різнотипних водних екосистем» (Григор'єва Г.Є.). Галузевий аспект відображається у тематиках наукових досліджень відділу, до яких долучаються аспіранти, а також у ПРН04, та ФКО1, ФКО4, ФКО5. Регіональний контекст відображається в тематиці досліджень пошукачів «Структурно-функціональна характеристика фітопланктону різнотипних водних екосистем пониззя Дунаю» (Луценко Д.А.), «Фітопланктон залишкових озер колишнього водоймища-охолоджувача Чорнобильської АЕС» (Михайлюк О.В.). При розробці ОНП враховано досвід аналогічних ОП Житомирського державного університету імені Івана Франка, Дніпровського національного університету імені Олеся Гончара, Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. При формулювання обов'язкових і вибіркових компонентів, методів і форм навчання запозичено такий ОК, як «Сучасна система наукової інформації, наукометрія, трансфер технології та управління науковими проектами». Враховували досвід аналогічних ОП за кордоном: «Екосистеми та водна екологія» Уппсальського університету, Швеція (Uppsala University) <https://www.uu.se/en/admissions/master/selma/program/?pInr=EKAK&pKod=TBI2M>; «Біологія. Водна екологія» Лундського університету, Швеція (Lund University) <https://www.lunduniversity.lu.se/lubas/i-uoh-lu-NABIO-EKLI#overview>; «Екологія водних екосистем» Університету Ліннея у Споландії, Швеція (Linnaeus University) <https://lnu.se/en/programme/aquatic-ecology-master-programme/kalmar-international-autumn/>; «Піщоводна екологія» Університету Тромсе – Арктичного університету Норвегії (University of Tromsø – the Arctic University of Norway) було запозичено складові курсу «Академічні навички» для ОК «Професійна етика науковця-викладача». (https://uit.no/utdanning/program/271678/freshwater_ecology); навчальні курси з гідробіології Інституті гідробіології та управління водними екосистемами, Австрія (Institute of Hydrobiology and Aquatic Ecosystems Management) <https://boku.ac.at/en/wau/ihg/courses>. (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/nakaz2024/ONP_Hydrobiology_24_18.pdf) (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/1_Project_ONP_Hydrobiologia_25.pdf)

Загальний аналіз щодо Критерію 1:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОНП загалом відповідає вимогам усіх підкритеріїв критерію 1, а саме: 1.1. Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти. За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання затверджуються закладом вищої освіти і мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня; 1.2. Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідних професійних стандартів (професійні стандарти відсутні). Освітні програми, що передбачають присвоєння професійних кваліфікацій, мають забезпечувати виконання вимог відповідних професійних стандартів; 1.3. Освітня програма має чітко сформульовану мету, яка відповідає місії та стратегії закладу вищої освіти; 1.4. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням потреб заінтересованих сторін; 1.5. Мета освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку науки, спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм. Освітня діяльність за ОП може бути оцінена на рівень В

Недоліки

У ході аналізу за критерію 1 недоліків не виявлено

Рекомендації

Оприлюднити на сайті Інститут гідробіології Національної академії наук України аналітичний звіт стосовно анкетування всіх зацікавлених сторін

Рівень відповідності Критерію 1.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми:

1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

Обсяг ОП становить 43 кредитів ЄКТС, із них 10 кредитів ЄКТС спрямовано на формування компетентностей, спеціальності 091 Біологія, що становить 23 %, 10 кредитів ЄКТС відведено на дисципліни за вибором здобувачів вищої освіти, що становить 23 %, 17 кредитів ЄКТС спрямовані на формування загальних компетентностей, що становить 40 %, 6 кредитів ЄКТС на асистентську практику, що становить 14 %. Таким чином на цикл загальних ОК 40 % на цикл фахових ОК 46 %.. ОП відповідає законодавчим актам про освіту. Докази: ОНП, НП, РП https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/nakaz2024/ONP_Ichthyology_24_18.pdf https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/NP_Ich_24_25.pdf.

2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів

Зміст ОП має чітку структуру. ОП містить перелік ОК. 17 кредитів ЄКТС відведено під ОК загального циклу підготовки, 10 кредитів на ОК професійного спрямування, 10 кредитів відведено на вибіркові ОК, 6 кредитів відведено на переддипломну виробничу практику. Структурно-логічна схема ОП віддзеркалює логічний взаємозв'язок ОК. В ОП чітко сформульовані форми атестації здобувачів вищої освіти і вимоги до їх проведення. Зміст ОП забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення ПРН, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів (ПРН01). Демонструвати знання загальнонаукових філософських концепцій, системний науковий світогляд, загальний культурний кругозір. Під час вивчення дисципліни «Професійна етика науковця-викладача» здобувачі детального розглядають Етичний кодекс ученого України, однією зі складових якого є «Учений як громадянин», зокрема «Учений має присвятити себе пошукові нових знань та їх застосуванню на благо суспільству та для збереження природи. Інформація, яка надається суспільству, має бути достовірною. Вчений протидіє поширенню неперевіраних даних і необґрунтованих рекомендацій.» Зміст і структура ОП забезпечують формування у здобувачів знань про проведення наукових досліджень, навиків самостійного здійснення аналізу, що дозволяє їм розуміти закономірності суспільних процесів, та формують загальнокультурні та громадянські компетенції. Доказ: ОНП https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/nakaz2024/ONP_Hydrobiology_24_18.pdf

3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОП відповідає предметній області біологічної науки. ОК «Актуальні проблеми сучасної біології», «Актуальні проблеми сучасної іхтіології», «Фізіологія та біохімія гідробіонтів» відповідає об'єкту вивчення та теоретичному змісту предметної області. біологія. ОК «Актуальні проблеми сучасної біології» детально висвітлює поняття: біорізноманіття, чужорідні види, кріобіологія, надорганізмові системи, емерджентні властивості популяцій тощо. ОК «Професійна етика науковця-викладача» містить модуль, який присвячений проблемам біоетики. Тематика наукових досліджень аспірантів присвячені вивченню функціонуванню живих організмів у водних екосистемах. ОК ОП за змістовим відповідають предметній області спеціальності 091 Біологія і спрямовані на формування загальних і фахових компетентностей та досягнення ПРН, які зазначені в ОП. Зміст ОП спрямований на формування компетентностей, які забезпечують якісну науково-практичну діяльність майбутніх фахівців. Докази: робочі програми ОК, ОП. <https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zabezpechennia-osvitnoi-diialnosti> https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/nakaz2024/ONP_Hydrobiology_24_18.pdf

4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Формування ІОТ на ОНП регламентується Порядком реалізації права на вільний вибір навчальних дисциплін (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/por_viln_vibir.pdf), Положенням про академічну мобільність (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_acad_mobilnist.pdf), Положенням про асистентську педагогічну практику (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_ped_prakt_new.pdf), Положенням про організацію

(https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/1_1_24_Polozh_Osv_Prots_IHB_2024_2025.pdf).

ІОТ

визначається самостійним вибором теми дисертаційного дослідження, згідно якої відбувається процес вибору ВОК; в рамках ОНП передбачено право на академічну мобільність та стажування (як внутрішню так і закордонну); асистентська педагогічна практика проходить в різних ЗВО, згідно вибору аспіранта; здобувачі мають можливість участі в стипендіальних (Леонтьєва Т.О.) та грантових програмах, запрошуються до виконання конкурсних та госпдоговірних робіт (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/Dodatok_3_ResearchProjects.pdf), виконання яких формують нові вміння, знання, результати, що інтегруються в наукове дослідження та забезпечують формування компетентностей та досягнення ПРН. Формальний бік ІОТ відображено в індивідуальних планах аспірантів (http://www.hydrobio.kiev.ua/images/text/doc/2_Ind_plan_pHD_16.pdf). Інформація про шляхи реалізації аспірантами ІОТ надається відділом аспірантури, вченим секретарем Інституту. Право вибору ВОК надається аспірантам на початку першого року навчання. Вибір ВОК аспіранти реалізують через подання особистої заяви на ім'я директора Інституту. Обрані ВОК вносяться до РНП та є обов'язковою до вивчення. Результати вибору ВОК віддзеркалюються в індивідуальному навчальному плані аспіранта в розділі «Дисципліни вільного вибору аспіранта», який затверджується вченою радою Докази: надані документи на запит ЕГ, відеозаписи зустрічей 4, 5, 8.

5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності.

Реалізація ОП дозволяє здобувачам оволодіти необхідними методами гідробіологічних досліджень, навчитись використовувати обладнання. ОК «Методологія та методи гідробіологічних досліджень» проводяться лабораторні роботи в польових і лабораторних умовах, що дозволяє здобувачам освоїти методи відбору та камерального опрацювання проб гідробіонтів. ОК «Сучасна система наукової інформації, наукометрія...» здобувачі навчаються проводити літературний та патентний пошук, користуватись базами даних Scopus, Web of Science, створюють свій профіль на сайті ResearchGate тощо. Проходження асистентської педагогічної практики, формує засади педагогічної діяльності у вищій школі. Здобувачі залучаються до виконання проектів НФДУ та госпдоговірних наукових робіт. В Інституті є практика працевлаштування аспірантів на посадах наукових та науково-технічних працівників за сумісництвом, що сприяє формуванню практичних навичок і вмінь в процесі виконання наукової тематики Інституту. Докази: документи надані на запит ЕГ, відео-записи зустрічей 8, 10.

6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок

Наукова робота аспірантів передбачає значну частку самостійної роботи, яка супроводжується міжособистісним спілкуванням, що розвиває здатність працювати в команді (ЗКО3), стимулює прояв лідерських здібностей, критичне мислення та креативні шляхи наукового пошуку (ЗКО4; ФКО6). Цьому сприяють колективні завдання, методи, які реалізуються під час викладання освітніх компонентів, а також колективна робота над виконанням грантових проектів. Максимальний прояв «м'яких» комунікативних навичок під час проходження здобувачами педагогічної практики, де вони мають живе спілкування зі здобувачами освіти (керуючи невеликими проблемними групами для вирішення наукової задачі), викладаючи дисципліни для здобувачів першого та другого освітнього рівня. Робота аспірантів у Раді молодих вчених інституту сприяє соціалізації в середовищі молодих вчених. «Іноземна мова професійного спрямування» дозволяє їм набути навички представлення та обговорення наукових досягнень у світовій науковій спільноті, популяризації наукових знань. Докази: ОП, робочі програми, відеозаписи зустрічей 3, 4, 7, 8 та відкритої зустрічі. https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/nakaz2024/ONP_Hydrobiology_24_18.pdf
<https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/navchalnyi-protses>

7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання

Загальне навантаження здобувачів вищої освіти становить 43 кредитів ЄКТС (включно із самостійною роботою). Цикл загальної підготовки має обсяг 27 кредит, цикл професійної підготовки – 10 кредитів. Обов'язкові освітні компоненти складають 17 кредити і вибіркові – 10 кредитів, що становить 25 % від загальної кількості. Обсяг асистентської педагогічної практики становить 6 кредити. Розподіл часу між окремими ОК здійснюється відповідно до Положення про організацію освітнього процесу в Інституті (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/1_1_24_Polozh_Osv_Prots_IHB_2024_2025.pdf). Таке співвідношення відповідає всім законодавчим актам та дає можливість досягти ПРН. Докази: ОП, НП, робочі програми. https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/nakaz2024/ONP_Hydrobiology_24_18.pdf
https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/NP_Hyd_24_25.pdf
<https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/navchalnyi-protses>

8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практикоорієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі)

Підготовка за дуальною освітою на даній ОП відсутня

9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722

ОП Гідробіологія забезпечує набуття здобувачами навичок і компетентностей, спрямованих на досягнення таких цілей сталого розвитку: досягнення продовольчої безпеки; забезпечення якісної освіти та заохочення можливості навчання впродовж усього життя для всіх; забезпечення доступності та сталого управління водними ресурсами та санітарією; забезпечення екологічної стійкості міст; вжиття невідкладних заходів щодо боротьби зі зміною клімату та її наслідками; зупинка процесу втрати біорізноманіття; що знайшло своє відображення в змісті ОК та формуванні компетентностей (ЗКО2, ЗКО5, ФКО4, ФКО6, ФКО8.). Наукова компонента ОП також сприяє реалізації цілей сталого розвитку: зупинка процесу втрати біорізноманіття (Жорова А.В., Луценко Д.А.), забезпечення екологічної стійкості міст (Григор'єва Г.Є.), забезпечення доступності та сталого управління водними ресурсами та санітарією (Михайлюк О.В., Жорова А.В., Григор'єва Г.Є., Луценко Д.А.) <https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zabezpechennia-osvitnoi-dialnosti>

Загальний аналіз щодо Критерію 2:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Освітня програма загалом відповідає вимогам усіх підкритеріїв критерію 2, а саме: 2.1. Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо обсягу освітніх програм для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності); 2.2. Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявленої мети та програмних результатів навчання. Зміст освітньої програми забезпечує формування загальнокультурних та громадянських компетентностей, досягнення програмних результатів навчання, що передбачають готовність здобувача самостійно здійснювати аналіз та визначати закономірності суспільних процесів; 2.3. Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностей, якщо освітня програма є міждисциплінарною); 2.4. Структура і зміст освітньої програми передбачають можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством; 2.5. Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності; 2.6. Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок; 2.7. Обсяг окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає законодавству, фактичному навантаженню здобувачів, та програмним результатам навчання; 2.8. Структура освітньої програми, освітні компоненти забезпечують практико-орієнтованість освітньої програми або узгоджені із завданнями та особливостями дуальної форми здобуття освіти (у разі реалізації цієї форми на освітній програмі) Підготовка за даною ОП відсутня; 2.9. Освітня програма забезпечує набуття здобувачами вищої освіти компетентностей, направлених на досягнення глобальних цілей сталого розвитку до 2030 року, проголошених резолюцією Генеральної Асамблеї Організації Об'єднаних Націй від 25 вересня 2015 року № 70/1, визначених Указом Президента України від 30 вересня 2019 року № 722. Освітня діяльність за ОП може бути оцінена на рівень В.

Недоліки

У ході аналізу за критерієм 2 недоліків не виявлено.

Рекомендації

відсутні

Рівень відповідності Критерію 2.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання:

1. Правила прийому на навчання за освітньою програмою укладені відповідно до Умов (Порядку) прийому на навчання для здобуття вищої освіти є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

Правила прийому на навчання на рецензовану ОНП у 2024 р. розміщені на офіційній сторінці Інституту гідробіології НАН України (https://hydrobio.kiev.ua/images/text/Pravila_pryyomu_2024.pdf) вони є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень. Для зручності на сторінці ЗВО виокремлено інформацію для вступників до аспірантури (Загальна інформація). ЕГ з'ясувала, що вступники користувались інформацією для вступу на ОНП, розміщеною на сайті.

2. Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують її особливості

Під час зустрічей з гарантом та здобувачами ЕГ переконалась, що вступниками до аспірантури, відповідно до правил прийому до аспірантури та докторантури Інституту гідробіології НАН України на 2024 рік, є громадяни України, а також іноземці, особи без громадянства, які проживають (перебувають) на території України на законних підставах, мають ступінь магістра (ОКР спеціаліста) за договорами. Вступники подають предметній комісії список опублікованих наукових праць і винаходів зі спеціальності, дослідницьку пропозицію, де наведено обґрунтування тематики майбутнього наукового дослідження, його актуальність, стан розробки теми у вітчизняній та зарубіжній науці, методи дослідження, можливі шляхи розв'язання поставлених задач тощо (http://www.hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/Doslid_propoz_2023.pdf), а також рекомендаційний лист передбачуваного наукового керівника. Конкурсний відбір проводиться на основі конкурсного балу, який обчислюється як сума балів, отриманих під час складання вступних іспитів зі спеціальності, за тест ЄВІ з іноземної мови, а також балів за дослідницьку пропозицію і додаткових балів, які нараховані за навчальні та наукові досягнення. Програма фахового випробування для вступу до аспірантури (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/Progr_vstup_hydrobio2024.pdf) складена таким чином, щоб виявити готовність вступника до засвоєння ОК ОНП та містить в собі перелік питань, що є специфічними для ОНП "Гідробіологія". ЕГ встановлена наявність в списку рекомендованої літератури програми фахового вступного випробування російськомовних джерел та виданих на території рф.

3. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання програмних результатів навчання та кваліфікацій, здобутих на інших освітніх програмах (зокрема під час академічної мобільності). Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать національному законодавству та міжнародним актам, є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються. Процедура та прийняті рішення про визнання належним чином документуються відповідно до законодавства

Нормативними документами, що визначають правила визнання результатів отриманих в інших ЗВО є: Постанова КМУ від 23.03.2016 р. №261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у ЗВО (наукових установах)», Постанова КМУ від 12.08.2015р. №579 «Про затвердження Положення про порядок реалізації права на академічну мобільність», Розпорядження Президії НАН України від 30.05.2016р. №328 «Про забезпечення виконання в НАН України освітньої складової освітньо-наукової програми аспірантури з загальнонаукових філософських та мовних компетентностей», Положення про організацію освітнього процесу (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/1_1_24_Polozh_Osv_Prots_INB_2024_2025.pdf), Положення про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) аспірантів Інституту гідробіології НАН України (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/Polozh%20perezarah_2023.pdf), Положення про академічну мобільність аспірантів, докторантів (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_acad_mobilnist.pdf), Положення про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення осіб, які навчаються в аспірантурі, та надання їм академічної відпустки (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/24_Polozh_vidrah_ponovl_24_25.pdf). Для учасників освітнього процесу положення і порядки, що регламентують питання визнання результатів навчання, доступні на сайті Інституту. Процедури визнання результатів навчання розроблені відповідно до Закону України «Про вищу освіту», інших нормативно-правових актів. Порівняння обсягу навчального навантаження ґрунтується на зіставленні результатів навчання, яких було досягнуто здобувачем вищої освіти, відповідно до академічної довідки або іншого документа, та результатів навчання, за планом Інституту. У 2022–2023 рр. аспірантка Кудрявцева Д.О. проходила стажування за спеціальною програмою докторантам із зон конфлікту в Україні в Інституті сталих процесів університету м. Вальядолід, Іспанія. Відповідно було прийнято рішення про зарахування наукового компонента ОНП – проведення дослідження за темою дисертаційної роботи (документи про стажування здобувача доєднані до справи).

4. Заклад вищої освіти у межах освітньої програми здійснює визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти. Таке визнання здійснюється відповідно до чітких і зрозумілих правил, що не суперечать законодавству, є доступними для всіх учасників освітнього процесу

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній та/або інформальній освіті, регулюється "Положенням про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) аспірантів Інституту гідробіології НАН України" (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/Polozh%20perezarah_2023.pdf). Результати навчання, здобуті шляхом неформальної та/або інформальної освіти, визнаються в системі формальної освіти в порядку, визначеному законодавством. Право на визнання результатів навчання у неформальній освіті поширюється на здобувачів ступеня доктор філософії аспірантури Інституту. Визнання результатів навчання у неформальній (інформальній) освіті дозволяється для дисциплін, які знаходяться в індивідуальному навчальному плані. Здобувач освіти звертається із заявою до гаранта ОНП, який визначає навчальну дисципліну, що пропонується для перезарахування, або обґрунтовано відмовляє в цій можливості. За умови визнання гарант ОНП та викладач, який викладає ту саму або споріднену навчальну дисципліну, розглядають заяву здобувача освіти, вивчають надані документи, за необхідності проводять співбесіду із здобувачем, та або перезараховують результати навчання, або призначають атестацію, за результатами якої виставляється підсумкова оцінка за шкалою національною та ЄКТС. Якщо здобувач отримав менше 60 балів, то йому не зараховуються результати навчання у неформальній та/або інформальній освіті. В ході проведення бесід з фокус групами учасниками освітнього процесу ЕГ відмічає обізнаність з елементами та можливостями зарахування РН здобутих в неформальній освіті. Одночасно, за результатами аналізу робочих програм навчальних дисциплін, відмічаємо відсутність критеріїв зарахування та оцінювання РН, здобутих в неформальній освіті.

Загальний аналіз щодо Критерію 3:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Правила визнання результатів навчання, які отримані в інших закладах освіти, не тільки урегульовані нормативними документами в університеті, але наявна практика застосування цих правил серед здобувачів вищої освіти на ОНП.

Недоліки

В програмі вступного фахового випробування наведені посилання на російськомовні та видані на території рф джерела. Здобувачі вищої освіти недостатньо проінформовані про можливості визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті. Критерії зарахування результатів навчання, отриманих в неформальній та інформальній освіті відсутні в робочих програмах.

Рекомендації

До початку вступної кампанії 2025 року внести зміни до списку джерел рекомендованої літератури програми вступного фахового випробування, шляхом вилучення російськомовної, виданої на території рф та оновити новітніми джерелами. Рекомендуємо починаючи з 2025-26 навчального року інформувати здобувачів (розміщення матеріалів на сайті, роз'яснення на зустрічах із здобувачами тощо) щодо можливості проходження заходів неформальної освіти поза межами ЗВО. Рекомендуємо до початку 2025-26 н.р внести зміни в робочі програми ОК, що стосуються критеріїв оцінювання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті.

Рівень відповідності Критерію 3.

Рівень В

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою:

1. Освітній процес відповідає вимогам законодавства. Методи, засоби та технології навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі мети та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

Форми викладання і навчання на ОНП забезпечують досягнення заявлених цілей та ПРН. Організація освітнього процесу в ЗВО регламентуються «Положенням про організацію освітнього процесу» (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/1_1_24_Polozh_Osv_Prots_IHB_2024_2025.pdf), яке визначає наступні форми освітнього процесу: лекції, лабораторні, практичні, семінарські заняття, консультації, а також індивідуальні заняття й індивідуальні завдання та самостійна робота. Методи навчання для кожної конкретної дисципліни вказані у робочих програмах навчальних дисциплін (<https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/navchalnyi-protse>). Студентоцентризований підхід регламентований Концепцією освітньої діяльності Інституту гідробіології НАН України https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/nakaz2024/Concept_Education.pdf і забезпечується шляхом створення умов для вільного вибору і формування індивідуальної освітньої і наукової траєкторії розвитку – вільного вибору наукового керівника, напрямку та теми дослідницької роботи, вибіркового навчальних дисциплін та участі в проектах та міжнародних конференціях. Процес вибору ВК регулює Положення про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/por_viln_vibir.pdf). Дисципліни за вільним вибором аспіранта є обов'язковим складником навчального плану. Аспірантам (здобувачам ступеня доктора філософії поза аспірантурою) пропонується реалізовувати свій вибір шляхом вибору навчальних дисциплін з вибіркової складової навчального плану ОНП. Результати анкетування аспірантів, щодо задоволеності навчальним процесом на ОНП показали, що аспіранти загалом задоволені переліком дисциплін, які їм викладаються, рівнем володіння викладачами навчальним матеріалом і рівнем вирішення питань академічної доброчесності та конфліктних ситуацій (звіт доєднаний до справи). Академічна свобода викладання ОК виражена через можливість впровадження в навчальний процес НПП авторських ВК, форм та методів навчання, контрольних заходів, що відображено в робочих програмах змістовне наповнення яких реалізовано на принципах свободи та творчої співпраці. В умовах навчання в різних режимах (аудиторне, дистанційне), для досягнення ПРН, НПП використовують різні інтернет платформи за власним бажанням (Zoom, Google met тощо), що підтвердилося в ході бесід з фокус групами НПП та здобувачами. Академічна свобода здобувачів забезпечені правом здобувача обирати керівника та тематику наукової роботи, можливістю обирати курси для поглибленого вивчення, теми рефератів та питань, які б вони хотіли обговорити на семінарських заняттях, або дослідів, які проводяться на практичних заняттях.

2. Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі робочої програми навчальної дисципліни, силабуса)

Інформація щодо цілей, змісту та очікуваних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання у межах окремих ОК надається здобувачам після зарахування під час їх ознайомлення з ОНП та робочими програмами навчальних дисциплін, а також через силабуси та анотації, розміщені на сайті Інституту (<http://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/navchalnyi-protse>). З цими матеріалами вони знайомляться на початку навчального року і детально на першому занятті з кожної навчальної дисципліни. Критерії оцінювання результатів навчання також прописані в Положенні про організацію освітнього процесу (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/1_1_24_Polozh_Osv_Prots_IHB_2024_2025.pdf), Робочих програмах окремих освітніх компонент (<http://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/navchalnyi-protse>) і Положенні про асистентську педагогічну практику (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_ped_prakt_new.pdf).

3. Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та мети освітньої програми

В Інституті створена Рада молодих учених, у складі якої активно працюють і залучаються до науково-організаційної роботи аспіранти. Аспіранти долучені до виконання відомчої науково-дослідної теми відділу, до якого вони прикріплені, вони як виконавці обов'язково включаються до робочих планів наукового підрозділу, беруть активну участь у виконанні грантів та конкурсної тематики. Зокрема, аспіранти Павловський В. та Ганжа Д.Д. брали участі у виконанні гранту НФДУ «Підтримка досліджень провідних та молодих учених» на 2020-2022 рр., аспірантка Леонтьєва Т.О. була залучена до виконання Гранту НАН України, дослідницьким лабораторіям/групам молодих вчених НАН України для проведення досліджень за пріоритетними напрямками розвитку науки і техніки 2021-2022 рр., аспірантка Жорова А.В. бере участь у виконанні проекту Національного фонду фундаментальних досліджень України (документи, що підтверджують участь здобувачів у наукових проектах доєднані до справи). Апробація результатів проходить шляхом публікацій, участі у роботі наукових конференцій зокрема, у конференції молодих учених «Сучасна гідроекологія: місце наукових досліджень у вирішенні актуальних проблем», яка проходить на базі Інституту гідробіології НАН України. У межах реалізації ОНП для здобувачів забезпечено доступ до необхідного обладнання і устаткування для проведення досліджень за темою дисертаційної роботи, передбачено можливість працювати в Центрі колективного користування Інституту гідробіології.

4. Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі – викладачі) систематично оновлюють зміст освітніх компонентів на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

Оновлення змісту ОНП підготовки докторів філософії та змісту навчальних дисциплін відбувається на основі включення до ОК новітніх наукових досягнень і сучасних практик в галузі, що викладачі отримують та

узагальнюють завдяки їх співпраці у міжнародних проектах, участі у фахових конференціях, стажуванні, роботі над спільними публікаціями тощо. Зокрема, д.б.н., проф. Юришинцем В.І. оновлено зміст ОК «Актуальні проблеми сучасної біології» включенням сучасних методів та новітніх підходів до ідентифікації коронавірусу SARSCoV-2 із застосуванням молекулярно-генетичних методів та антитіл до вірусу – за допомогою імуноферментного аналізу. Д.б.н. Семенюк Н.Є. оновлено ОК «Професійна етика науковця–викладача». Зокрема, у 2021 р. оновлено змістовий модуль IV «Біологічна етика. Практичні проблеми біоетики». В оновленій робочій програмі зміщено акцент від біоетики у вузькому сенсі (міждисциплінарні дослідження моральних проблем медицини) до біоетики в широкому розумінні (повага та належне ставлення людини до живих організмів). Включено матеріали щодо етичних проблем польових гідробіологічних досліджень в Україні та світі і можливих підходів до їх вирішення, нормативно-правового регулювання та етичних принципів польових досліджень риб і рідкісних видів рослин. Здобувачів також ознайомлено з законами України «Про захист тварин від жорстокого поводження» та «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо імплементації положень деяких міжнародних угод та директив ЄС у сфері охорони тваринного та рослинного світу». Д.б.н., проф. Щербаком В.І. оновлено зміст освітньої компоненти «Актуальні проблеми сучасної гідробіології». У зв'язку з екологічною катастрофою, спричиненою підривом греблі Каховської ГЕС окупаційними силами РФ, до робочої програми дисципліни включено детальний аналіз наслідків руйнування греблі для водних екосистем. В ході аналізу робочих програм/силабусів освітніх компонент ЕГ встановлено наведення в списку рекомендованих джерел посилання на російськомовну літературу та видану на території РФ.

5. Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності за освітньою програмою та закладу вищої освіти

Інтернаціоналізація діяльності Інституту гідробіології відбувається через міжнародну співпрацю із науково-дослідницькими установами та закладами вищої освіти. Зокрема, за останній час укладені та діють угоди про наукову співпрацю з установами: Університет Казімежа Великого м. Бидгощ, Польща, Інститут електроніки і сенсорних матеріалів Технічного Університету Гірничої Академії у Фрайберзі, Німеччина, Інститут гідробіології та управління водними екосистемами Університету природних ресурсів та наук про життя м. Відень, Австрія, Національний інститут сільськогосподарських та харчових досліджень та технологій м. Мадрид, Іспанія. Міжнародній співпраці сприяє участь науковців та аспірантів у конференціях, семінарах, тренінгах (<http://hydrobio.kiev.ua/ua/povyny>). Аспіранти мають можливість користуватися міжнародними інформаційними ресурсами та базами даних, до яких Інститут має доступ. За програмою академічної мобільності аспірант Ганжа Д.Д. проходив наукове стажування у Центрі рослинності та біорізноманіття Словацької академії наук. Аспірантка Кудрявцева Д.О. проходила стажування за програмою докторантам із зон конфлікту в Україні в Інституті сталих процесів університету м. Вальядолід, Іспанія (документи, що підтверджують стажування доєднані до справи).

Загальний аналіз щодо Критерію 4:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Забезпечення освітнього процесу здійснюється у комплексі, як класичними формами (лекція, практичні, семінарські, індивідуальні заняття, консультації), так і з використанням сучасних різноманітних дистанційних технологій, що є доступними для всіх учасників навчального процесу. За результатами зустрічей з гарантом, академічним персоналом та здобувачами ОП підтверджується участь останніх поєднанні навчання та дослідження для досягнення ПРН. Також результати наукових досліджень здобувачів систематично публікуються та представлені на наукових форумах різних рівнів. На належному рівні здійснюється інтернаціоналізація навчально-наукової діяльності НПП та здобувачів, що беруть участь у реалізації ОП.

Недоліки

Встановлено наведення в списку рекомендованих джерел посилання на російськомовну літературу та видану на території РФ.

Рекомендації

Рекомендовано до початку 2025-26 навчального року вилучити з списку рекомендованої літератури навчальних джерел посилання на російськомовну літературу, літературу видану на території Росії.

Рівень відповідності Критерію 4.

Рівень В

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність:

1. Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому та оприлюднюються заздалегідь

Нормативними документами, що регламентують оцінювання НПП досягнення здобувачами ПРН, унормовують форми контрольних заходів та критерії оцінювання в ЗВО, є: Положення про організацію освітнього процесу в Інституті (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/1_1_24_Polozh_Osv_Prots_IHB_2024_2025.pdf), Порядок присудження ступеня доктора філософії... (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/2_8_24_Por_prysud_PhD_24_25.pdf). Згідно з нормативними документами, застосовують поточний та підсумковий форми контролю. Поточний під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять (презентації, доповіді, реферати тощо) та підсумковий контроль (диференційований залік, іспит). Форми контрольних заходів та критерії оцінювання досягнень здобувачів наведені в робочих програмах ОК (<https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/navchalnyi-protses>). Кожна РП містить методи контролю, питання для підсумкового контролю, критерії та шкалу оцінювання (національну, ECTS), розподіл балів за змістовими модулями. На початку викладання ОК НПП повідомляють інформацію про розміщення РП, критерії оцінювання, методи, форми контролю та розподіл балів за певними видами робіт. Здобувач допускається до складання екзамену, якщо ним виконані всі види робіт, передбачені робочою програмою навчальної дисципліни. Провівши аналіз РП за освітніми компонентами ЕГ відмічає, відсутність критеріїв оцінювання самостійної роботи здобувачів. Інформація про форми контрольних заходів та критерії оцінювання доводиться до аспірантів та відображена в індивідуальних планах виконання освітньо-наукової програми підготовки доктора філософії, які затверджуються Вченою радою Інституту (http://www.hydrobio.kiev.ua/images/text/doc/2_Ind_plan_pHD_16.pdf). На початку навчання на ознайомчій зустрічі з гарантом ОНП відбувається ознайомлення аспірантів з ОНП, навчальним планом та графіком навчального процесу. У ході бесід здобувачі підтвердили, що вчасно отримують інформацію про особливості ОК та поточний рейтинг рівня знань.

2. Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності). Результати навчання підтверджуються результатами єдиного державного кваліфікаційного іспиту за спеціальностями, за якими він запроваджений

Стандарт ВО третього освітньо-наукового рівня за спеціальністю 091 Біологія та біохімія відсутній. Відповідно до Порядку присудження ступеня доктор філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії в Інституті гідробіології НАН України (Наказ № 3 від 11.01.2024 р.) (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/2_8_24_Por_prysud_PhD_24_25.pdf) (до 2021 р. відповідно до Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії), Положення про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук в Інституті гідробіології НАН України (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/1_09_24_Polozh_pro_pidg_24_25.pdf), атестація здобувачів ОНП Гідробіологія здійснюється шляхом публічного захисту наукових досягнень у формі дисертації. Дисертаційна робота передбачає розв'язання комплексних проблем в галузі біології під час професійної наукової і дослідницько-інноваційної діяльності шляхом глибокого переосмислення наявних та створення нових цілісних знань. Відповідно до Положення про підготовку здобувачів вищої освіти, атестація аспірантів проводиться двічі на рік на засіданні відділу та один раз на рік на засіданні Вченої ради, де вони доповідають про виконання індивідуальних планів.

3. Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів (у тому числі щодо наукової складової освітньо-наукової програми, за якою здійснюється підготовка здобувачів ступеня доктора філософії), що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, забезпечують об'єктивність екзаменаторів (зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів), визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Нормативними документами Інституту гідробіології що визначають форму проведення контрольних заходів та забезпечують об'єктивність екзаменаторів є: Положення про організацію освітнього процесу в Інституті гідробіології НАН України (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/1_1_24_Polozh_Osv_Prots_IHB_2024_2025.pdf), Положення про реалізацію права на вільний вибір навчальних дисциплін здобувачами вищої освіти в Інституті (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/por_viln_vibir.pdf), Положення про асистентську педагогічну практику (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_ped_prakt_new.pdf), Положення про апеляційну комісію Інституту гідробіології НАН України (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_apel_komis.pdf), Положення про кодекс академічної доброчесності Інституту (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_kodeks_dobroch.pdf). Об'єктивність екзаменаторів забезпечується публічним проведенням контрольних заходів та єдиними вимогами до усіх учасників процесу (тривалість контрольного заходу, кількість завдань, критерії оцінювання). Конфліктних ситуацій, які були зумовлені необ'єктивністю екзаменаторів, чи подання заяв до апеляційної комісії, не було. Згідно з Положенням про організацію освітнього процесу, аспірантам, які за результатами екзаменаційної сесії мають

заборгованість з 1–2 дисциплін, наказом директора Інституту може бути надано право на ліквідацію заборгованості. Оскарження здобувачами результатів контрольних заходів може відбуватися відповідно до п. 5 Положення про організацію освітнього процесу та Положення про апеляційну комісію Інституту. У разі оскарження результатів проведення контрольного заходу аспірант звертається із заявою до директора Інституту. Створюється апеляційна комісія, яка протягом двох днів має розглянути заяву. Якщо апеляційна комісія приймає рішення про зміну попередніх результатів контрольного заходу, то нова оцінка виставляється в протоколі комісії, потім – у письмовій роботі, відомості обліку успішності та індивідуальному плані здобувача за підписом голови комісії. Оскарження результатів атестації здобувачів відбувається відповідно до Порядку присудження ступеня доктор філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії в Інституті гідробіології НАН України (Наказ № 3 від 11.01.2024 р.) (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/2_8_24_Por_prysud_PhD_24_25.pdf). Під час захисту кваліфікаційної роботи для уникнення конфліктної ситуації здійснюється аудіо- / відеозапис, який розміщується на сайті Інституту. В ході бесід зі здобувачами, підтвердилася їхня поінформованість з вищенаведеним порядком оскарження.

4. У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через її імплементацію у культуру якості закладу вищої освіти) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Нормативними документами, що забезпечують дотримання академічної доброчесності учасниками освітнього процесу в Інституті є: Положення про організацію освітнього процесу (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/1_1_24_Polozh_Osv_Prots_IHB_2024_2025.pdf) та Положення про кодекс академічної доброчесності Інституту (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_kodeks_dobroch.pdf). Популяризація академічної доброчесності в ЗВО здійснюється, зокрема, під час засвоєння ОК «Професійна етика науковця-викладача», «Методологія підготовки та представлення дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень» та «Сучасна система наукової інформації, наукометрія, трансфер технологій та управління проектами». Питання правових і технічних складових дотримання академічної доброчесності є одними з базових питань співпраці наукового керівника з аспірантами. Перевірки дисертацій здобувачів на наявність плагіату покладено на відділ науково-технічної інформації Інституту. Перевірка наукових та освітніх робіт на плагіат здійснюється за допомогою Інтернет-сервісів, зокрема, сервісу StrikePlagiarism. За потреби додаткова перевірка може здійснюватися іншими системами, які є у вільному доступі. Під час процедури підготовки до захисту дисертації здобувачів проходять обов'язкову перевірку на плагіат з використанням відповідних платформ та програмних засобів (<https://unicheck.com>; <https://StrikePlagiarism.com>). За порушення академічної доброчесності здобувачі вищої освіти можуть бути притягнені до такої академічної відповідальності: можуть отримати незадовільну оцінку за результатами контрольного заходу; повторно проходити контрольний захід; повторно проходити освітній компонент ОНП; за значні порушення аспіранти можуть бути відрховані з аспірантури Інституту гідробіології. За час підготовки аспірантів в Інституті гідробіології НАН України випадків порушення академічної доброчесності учасниками освітнього процесу не було. В ході проведення бесід з фокус-групами НПП та здобувачів підтвердилася їх поінформованість про відповідальність за порушення академічної доброчесності. Рекомендуємо співробітникам відділу науково-технічної інформації у 2025-26 н.р. активізувати висвітлення на веб-сайті заходів з популяризації академічної доброчесності серед ЗО та НПП у вигляді семінарів, круглих столів тощо.

Загальний аналіз щодо Критерію 5:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

Загалом за Критерієм 5 ОНП відповідає чинним вимогам.

Недоліки

Відсутні критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів.

Рекомендації

НПП сформувати критерії оцінювання самостійної роботи здобувачів до початку 2025-26 н.р. Працівникам відділу науково-технічної інформації до початку 2025-26 н.р. активізувати висвітлення на веб-сайті заходів з популяризації академічної доброчесності серед ЗО та НПП у вигляді семінарів, круглих столів тощо.

Рівень відповідності Критерію 5.

Рівень В

Критерій 6. Людські ресурси:

1. Викладачі, залучені до реалізації освітньої програми, з огляду на їх кваліфікацію та/або професійний досвід спроможні забезпечити освітні компоненти, які вони реалізують у межах освітньої програми, з урахуванням вимог щодо викладачів, визначених законодавством

ЕГ в ході аналізу даних Таблиці 2, відомостей самооцінювання, сайту відділу санітарної гідробіології та гідропаразитології (<https://hydrobio.kiev.ua/ua/struktura/naukovi-pidrozdily/viddil-zahalnoi-ta-sanitarnoi-hidrobiolohii>), профілів викладачів у наукометричних базах дійшла висновку, що професійна кваліфікація НПП, задіяних до реалізації даної ОП, забезпечує досягнення визначених цілей та ПРН. З огляду на їхню кваліфікацію та професійний досвід спроможні забезпечити відповідні ОК, які вони викладають. Серед яких «Актуальні проблеми сучасної біології» – д.б.н., проф. Юришинець В.І. є провідним науковцем Інституту гідробіології з широким профілем наукових інтересів – від класичних гідробіологічних, іхтіологічних та паразитологічних досліджень до таксономічних досліджень із застосуванням методів молекулярної генетики. Заступник голови спеціалізованої вченої ради (<https://hydrobio.kiev.ua/ua/10-spetsialna-vchena-rada>) з присудження наукового ступеня доктора наук при Інституті гідробіології НАН України. Член спеціалізованої вченої ради з присудження наукового ступеня доктора наук при Інституті зоології НАН України ім. І.І. Шмальгаузена (<https://www.izan.kiev.ua/spscicon.htm>) та заступник головного редактора «Гідробіологічного журналу»/«Hydrobiological Journal» (Scopus). Викладачі проходять курси з підвищення кваліфікації. Семенюк Н.Є. д. б. н. (навчальна дисципліна «Професійна етика науковця-викладача») у 2024 р. у рамках підвищення кваліфікації пройшла курс «Академічна доброчесність: онлайн курс для викладачів» на освітній платформі Prometheus (60 годин, 2 кредити ЕКТС) має публікацію, присвячену проблемам біоетики. Незбрицька І.М., к. б. н. (дисципліна «Аналіз та презентація результатів дослідження. Методологія підготовки дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень») має багаторічний досвід у супроводі роботи спеціалізованих вчених рад з присудження наукових ступенів, добре володіє основними вимогами до рівня наукової кваліфікації осіб, які здобувають наукові ступені; оформлення дисертаційних робіт; процедуру присудження наукових ступенів спеціалізованими вченими радами; особливостями написання та підготовки статей до публікації у міжнародних журналах, що індексуються в наукометричних базах Scopus та WoS. Усов О.Є. к. б. н. (ОК «Сучасна система наукової інформації, наукометрія, трансфер технології та управління науковими проектами») є завідувачем відділу науково-технічної інформації Інституту, має багаторічний досвід інформаційного супроводу науково - дослідної діяльності установи, є розробником ряду програмних продуктів для зберігання та аналізу гідробіологічних даних, зокрема: Прикладні програми для обробки гідробіологічних даних. Методичний посібник. Важливим моментом є, те що НПП відділу публікують результати своїх досліджень, у виданнях, що індексуються наукометричними базами даних Scopus та WoS та є авторами посібників, методичних рекомендацій тощо. Великий відсоток викладачів мають профілі у Scopus, Web Of Science та ORCID.

2. Процедури конкурсного відбору викладачів є прозорими, недискримінаційними, дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми та послідовно застосовуються

В Інституті гідробіології НАН України наявна процедура конкурсного відбору викладачів ОНП Гідробіологія, яка є прозорою та не містить дискримінаційних ознак. Необхідний рівень професіоналізму НПП забезпечується через залучення до освітнього процесу провідних фахівців Інституту, що мають науковий ступінь, вчене звання, відповідний стаж наукової/науково-педагогічної роботи, наукові публікації, зокрема і у виданнях, віднесених до наукометричних баз Scopus, WoS та проводять активну дослідницьку роботу. Під час бесід було з'ясовано, що у ЗВО конкурсний відбір проводиться на засадах відкритості, об'єктивності та неупередженого ставлення до усіх бажаючих кандидатів та дозволяє забезпечити необхідний рівень професіоналізму викладачів для успішної реалізації даної ОНП. Відомо, що доктори та кандидати біологічних наук, результати наукових досліджень яких опубліковано у рейтингових виданнях (Q3, Q2), викладають дані дисципліни: «Актуальні проблеми сучасної біології», «Методологія та методи гідробіологічних досліджень» – завідувач відділу санітарної гідробіології та гідропаразитології д.б.н. проф. Юришинець В.І.; «Актуальні проблеми сучасної гідробіології» – провідний науковий співробітник д.б.н. проф. Щербак В.І., «Професійна етика науковця-викладача» – старший науковий співробітник д.б.н., с.д. Семенюк Н.Є., «Аналіз та презентація результатів дослідження. Методологія підготовки дисертаційної роботи та оформлення наукових досліджень» – старший науковий співробітник, к.б.н. Незбрицька І.М. У ЗВО на офіційному сайті у розділі «Вакансії» розміщена додаткова та актуальна інформація щодо вакантних посад (<https://hydrobio.kiev.ua/ua/vakansii>).

3. Заклад вищої освіти залучає роботодавців, їх організації, професіоналів-практиків та експертів галузі до реалізації освітнього процесу

Під час бесід було з'ясовано, що залучення роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу передбачається, насамперед, через курацію асистентської педагогічної практики викладачами ЗВО, які можуть виступати потенційними роботодавцями випускників аспірантури Інституту гідробіології НАН України. Також ознайомлення з потенційними роботодавцями відбувається під час наукових заходів, які проходять в Інституті – семінарів, круглих столів, засідань вченої ради, конференцій та інших наукових зібрань. Представники установ, що можуть бути потенційними роботодавцями, запрошуються на семінари, на яких аспіранти доповідають результати своєї наукової роботи, захист дисертаційних робіт, що відбувається на засіданнях спеціалізованих рад Інституту. Відомо, що на сьогодні Інститут (<https://hydrobio.kiev.ua/ua/>) виступає головним роботодавцем аспірантів-випускників, підготовка яких є основним «джерелом» поповнення кваліфікованих кадрів відділу. Аудиторні заняття із здобувачами ВО проводять досвідчені науковці, які підвищують свій науковий та викладацький рівень. Відомо, що до проведення різного виду занять та виконання навчального плану представники роботодавців з інших установ/навчальних закладів не були залучені, проте у семінарах – атестаціях аспірантів, розгляді та захисті дисертацій беруть участь провідні вчені – гідробіологи Інституту гідробіології та України, зокрема, д.б.н., проф. Киричук Г.Є., д.б.н., проф. Шелюк Ю.С. – Житомирський державний університет імені Івана Франка; д.б.н., проф. Грубінко В.В. – Тернопільський національний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка; д.б.н., с.н.с. Виноградова О.М. – Інститут ботаніки імені М.Г. Холодного НАН України. Експертна група рекомендує більш активно залучати представників роботодавців з інших установ, професіоналів – практиків до проведення саме аудиторних занять та проводити систематичні (раз на семестр) анкетування з метою покращення освітнього процесу.

4. Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями, заохочує розвиток викладацької майстерності

ЕГ встановила під час бесід, що ЗВО сприяє професійному розвитку викладачів за ОНП Гідробіологія. Підготовка викладачів до занять потребує від них ознайомлення із сучасними науковими досягненнями, актуальними тенденціями в методичній науковій базі. Все це сприяє професійному розвитку НПП, які посідають важливі місця у рейтингу науковців Інституту. Високий професійний рівень викладачів засвідчує атестація наукових працівників щоп'ять років та внутрішнє рейтингове оцінювання науковців. Варто зазначити те, що оцінювання професійності викладачів за ОНП Гідробіологія проводиться і за результатами опитування аспірантів. Професійному зростанню викладачів також сприяє участь науковців у конкурсах на отримання грантів та їх виконання. Одним із дієвих засобів професійного розвитку є стажування. Юришинець В.І. пройшов стажування у рамках проекту Глобальної таксономічної ініціативи «Створення національної та регіональної мережі для вивчення чужорідних видів з використанням ДНК-технологій в якості інструменту для вирішення проблем, пов'язаних з визначенням таксономічної приналежності», а також підвищення кваліфікації – курс «Зміцнення викладання та організаційного управління в університетах» на освітній платформі Prometheus. Відомо, що Семенюк Н.Є. у 2024 р. пройшла курс «Академічна доброчесність: онлайн курс для викладачів» на освітній платформі Prometheus і підвищення кваліфікації у Житомирському державному університеті імені Івана Франка та тему «Методика викладання біології у закладах вищої освіти» та к.б.н. Усов О.Є. пройшов онлайн-курс «BSAFE» (відповідь на Запит 7). Відомо, що Інститут старається стимулювати та заохотити розвиток викладацької майстерності викладачів. Під час інтерв'ювання із представниками адміністрації університету, НПП ЕГ встановила, що в ЗВО реалізується практика стимулювання професійного зростання і розвитку викладацької майстерності через систему матеріального і нематеріального заохочення (преміювання, стажування, отримання вчених звань). Під час обмежувальних карантинних заходів та після початку повномасштабного вторгнення викладачі освоїли не лише дистанційні методи презентації лекцій, але й поєднання очної та дистанційної форм навчання.

Загальний аналіз щодо Критерію 6:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

В ході проведеного аналізу ЕГ дійшла висновку щодо повної відповідності підкритеріїв 6.1, 6.2 та 6.4 та часткову відповідність за підкритерієм 6.3. Сильною стороною даного критерію є високий професіоналізм науково-педагогічного персоналу ОНП Гідробіологія, які в свою чергу є кваліфікованими фахівцями у своїх галузях та мають достатньо високий рівень відповідності тим освітнім компонентам, які вони викладають. Також позитивним моментом є те, що викладачі зацікавлені в підвищенні рівня своєї викладацької майстерності та проходять різного плану курси та публікуються в наукометричних базах даних таких як Scopus та Web of Science. В Інституті у свою чергу діє система стимулювання професійного зростання і розвитку викладацької майстерності через систему матеріального та нематеріального заохочення (преміювання, нагорода грамотами та стажування).

Недоліки

Недостатнє залучення представників роботодавців та професіоналів - практиків у даній галузі, до проведення занять та реалізації НП за ОНП Гідробіологія. В тому числі до проведення лекційних чи іншого плану занять. Відсутність результатів проведених анкетувань серед представників роботодавців, щодо покращення освітнього процесу за даною ОНП.

Рекомендації

Серед рекомендацій, які може надати ЕГ для вдосконалення освітньої діяльності за критерієм 6, є активізація залучення роботодавців, їх представників, професіоналів - практиків та експертів в галузі до проведення аудиторних занять за даною ОНП. Також проведення систематичних (раз на семестр) анкетувань серед роботодавців з метою вдосконалення освітнього процесу. ЕГ рекомендує усунути виявлені недоліки протягом 2025-2026 н.р.

Рівень відповідності Критерію 6.

Рівень В

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси:

1. Навчально-методичне забезпечення освітньої програми, фінансові та матеріально-технічні ресурси (програмне забезпечення, обладнання, бібліотека, інша інфраструктура тощо) забезпечують досягнення визначених освітньою програмою мети освітньої програми та програмних результатів навчання

Під час проведення інтерв'ювання з фокус-групами ЕГ дійшла висновку, що фінансові та матеріально-технічні ресурси та навчально-методичне забезпечення ОНП Гідробіологія сприяє досягненню цілей та програмних результатів навчання. Гарантом даної ОНП було організовано проведення відеотрансляції, що підтверджує наявність матеріально-технічної бази, яка забезпечує проведення всіх видів лабораторної, практичної та науково-дослідної роботи студентів. Інститут гідробіології НАН України знаходиться за адресою м. Київ, проспект Володимира Івасюка, 12. До структури ЗВО входять: наукові підрозділи, лабораторія біологічно активних сполук "Центр колективного користування", науково - допоміжні підрозділи, гідробіологічні станції, актовий зал, гуртожитки. Наукова бібліотека (<https://surl.li/cfmzpa>) має читальний зал 85,9 кв. м, фонд – понад 66 000 прим, електронний каталог (<https://surl.li/pprefd>) бібліографічних описів з пошуковим апаратом. Для НПП та студентів забезпечено вільний доступ до міжнародних баз даних WoS та Scopus. Для реалізації навчального процесу задіяні лабораторні та аудиторні приміщення, які обладнані необхідними технічними засобами (мультимедіа, комп'ютерами, вимірювальною технікою). У реалізації навчального процесу задіяні прилади Центру колективного користування (<https://surl.li/rucyoh>): хромато-маспектрометр Agilent 1200, сучасні мікроскопи та спектрофотометри, гамма-спектроскопічна система (GS System), багатопараметричні вимірювачі якості води, мас-спектрометричне обладнання Agilent Technologies 6410 Triple Quad MS та інша техніка. Комп'ютерний клас обладнаний відповідно до вимог, з точкою доступу Wi-Fi. Відомо, що аквакомплекс служить базою для досліджень з контрольованими умовами. Також на Білоцерківській експериментальній гідробіологічній станції (<https://surl.li/zwxmus>) Інституту рибоводні ставки станції використовуються як модельні об'єкти для експериментальних досліджень. Для реалізації дистанційного навчання використовуються такі програми як: Zoom, Microsoft Teams. Також в ході бесід вияснилося, що в ЗВО відбуваються формальні та неформальні зустрічі між студентським самоврядуванням та менеджментом на яких обговорюються різного плану питання в тому числі щодо покращення умов навчання/проживання. В Інституті є майданчик для надання медичної допомоги учасникам освітнього процесу. Також наявні кімнати відпочинку для студентів та викладачів. Під час інтерв'ювання із здобувачами ВО було з'ясовано, що аспіранти ОНП Гідробіологія мають змогу проживати у Гуртожитку № 7 з хорошими умовами. Відомо, що неподалік Інституту гідробіології НАН України наявне укриття (просп. В. Івасюка 10А) для усіх бажаючих учасників освітнього процесу, що було підтверджено під час демонстрації матеріально-технічного забезпечення.

2. Заклад вищої освіти забезпечує доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми, відповідно до законодавства

Під час проведених інтерв'ювань експертною групою було з'ясовано, що НПП та здобувачі ВО ОНП Гідробіологія забезпечені безоплатним доступом до всіх необхідних інформаційних ресурсів та інфраструктури ЗВО, які є необхідні для викладацької, наукової діяльності та загалом для навчального процесу. Аспіранти та викладачі у вільному доступі можуть переглянути усю необхідну інформацію щодо навчального процесу та ОНП та її компонентів на офіційному сайті Інституту - <https://hydrobio.kiev.ua/ua/>, відділу аспірантури - <https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zabezpechennia-osvitnoi-diialnosti> та відділу санітарної гідробіології та гідропаразитології - <https://surl.li/ezvlja>. У ЗВО функціонують відділ науково-технічної інформації

(<https://surl.li/icaqwj>), наукова бібліотека (<https://surl.li/wambwy>), науково-технічний архів, Центр колективного користування (<https://surl.li/mbdggg>) та наявний безоплатний доступ до міжнародних баз даних WoS та Scopus. Комп'ютерні класи мають технічне обладнання і забезпечені ліцензійними програмами. Реалізація дистанційного навчання відбувається на платформі Zoom, Microsoft Teams. Під час проведених інтерв'ювань з фокус-групами було з'ясовано, що лабораторії Інституту гідробіології є забезпеченими обладнанням для виконання практичних досліджень та відпрацювання навичок експериментальної роботи. Періодично проводяться опитування (відповідь на Запит 2; <https://hydrobio.kiev.ua/images/vacancy/Anketuv24.pdf>) серед здобувачів ВО щодо якості викладання, змісту ОК, умов навчання, що у свою чергу дозволяє отримати зворотний зв'язок та вносити корективи, щодо покращення навчання та освітнього середовища загалом, що було підтверджено під час бесід. Також важливим моментом є те, що в разі необхідності аспіранти мають змогу скористатися "Скринькою довіри" (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/Box_Dovira.pdf, <https://surl.li/zpfrwu>) та повідомити про корупційні правопорушення та інші зловживання з боку працівників Інституту (<https://surl.li/zpfrwu>) де забезпечено конфіденційність. Під час бесід було з'ясовано, що в ЗВО діють благодійні заходи та акції які організовує студентське самоврядування.

3. Освітнє середовище надає можливість задовольнити потреби та інтереси здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою, та є безпечним для їх життя, фізичного та ментального здоров'я

Експертна група в ході проведених онлайн-бесід встановила, що освітнє середовище в Інституті гідробіології НАН України є безпечним для життя, здоров'я та задовольняє потреби та інтереси студентів наскільки це можливо в сучасних реаліях. В ЗВО безпечність освітнього середовища реалізується за допомогою проведення інструктажів: з безпеки життєдіяльності, правил роботи в лабораторії, протипожежної безпеки, що було підтверджено в ході інтерв'ювання із фокус-групами. В лабораторіях наявні вогнегасники. Також аспіранти даної ОНП мають доступ до навчальних та наукових ресурсів, які є необхідні для виконання індивідуального плану, наукової інформації, участі у конкурсах на отримання стипендій і грантів для молодих науковців. Важлива інформація, щодо навчання знаходиться у вільному доступі на веб - сайті Інституту у розділі "Аспірантура" (<https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zahalna-informatsiia>). Відомо, що в ЗВО видається «Гідробіологічний журнал» / «Hydrobiological Journal» (<http://www.hydrobiolog.com.ua/>, який індексується в базі даних Scopus) з першочерговими публікаціями для аспірантів. Також на базі Інституту гідробіології НАН України проходять різного плану науково-практичні конференції, що дозволяються у свою чергу покращити комунікативні навички студентів. Періодично проводиться анкетування аспірантів (відповідь на Запит 2). Відомо, що безпечність освітнього середовища для життя та здоров'я підтверджується документами про відповідність приміщень та матеріально-технічної бази санітарним нормам, вимогам правил пожежної безпеки та нормам охорони праці згідно ліцензійних вимог. В ЗВО наявні засоби протипожежної безпеки та плани евакуації на випадок надзвичайних ситуацій, що було підтверджено під час відеотрансляції. Відомо, що під час воєнного стану безпечність освітнього середовища гарантується через наступні заходи: - Під час оголошення повітряної тривоги заняття переривається; - Студенти мають змогу пройти до найближчого укриття (просп. Володимира Івасюка 10А), після відбою повітряної тривоги - заняття відновлюється

4. Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку, підтримку фізичного та ментального здоров'я здобувачів вищої освіти, які навчаються за освітньою програмою

ЕГ з'ясовано, що в Інституті механізми освітньої, організаційної, інформаційної, консультативної та соціальної підтримки аспірантів налагоджені та функціонують через викладачів, відділ аспірантури та вченого секретаря, профспілковий комітет, Раду молодих вчених (<https://www.facebook.com/YSC.NASofUkraine>). За необхідності студенти даної ОНП мають змогу звернутися до дирекції ЗВО. Для забезпечення освітньої підтримки на сайті Інституту у розділі "Аспірантура - Забезпечення освітньої діяльності" (<https://surl.li/xkxfne>) та "Навчальний процес" (<https://surl.li/mfxgpa>) розміщено інформацію про ОНП та НП. Інформаційна підтримка аспірантів здійснюється через дошку оголошень, офіційний веб-сайт Інституту (<https://hydrobio.kiev.ua/ua/>), відділу (<https://surl.li/cdjzjx>), офіційні сторінки в соціальних мережах (Facebook - <https://www.facebook.com/Hydrobio.kiev.ua>) та застосунку Viber. Консультативна підтримка здобувачів ВО реалізується через комунікацію з науковими керівниками та науковцями з відділів, до яких прикріплений аспірант. Соціальна підтримка аспірантів відбувається через призначення та виплату державної стипендії встановленого розміру, конкурсних стипендій НАН України та Президента України для молодих учених. В аспірантів є можливість отримати матеріальну допомогу відповідно до Порядку використання коштів, що можуть бути використані для надання матеріальної допомоги та заохочення аспірантам Інституту (<https://surl.li/ocdewl>). Аспірантам з першого року навчання за наявності вакансій пропонують офіційне працевлаштування в якості основної роботи у наукових та науково-допоміжних підрозділах Інституту, що дозволяє їм отримувати професійний досвід, що було підтверджено під час бесід із фокус-групами. Аспіранти як співробітники Інституту, відповідно до Закону України «Про наукову і науково-технічну діяльність» (<https://faolex.fao.org/docs/pdf/ukr137037.pdf>) та Колективного договору, є залучені до роботи в експедиціях та наукових відрядженнях, що дозволяє їм набувати вмінь, досвіду практичної роботи, проводити польові дослідження та відібрати матеріал для їхніх дисертаційних та інших наукових робіт. В Інституті, на жаль, відсутній відділ/служба психологічної допомоги, проте є відповідальна особа (Майстрова Н.В.) за надання психологічної підтримки бажаючим освітнього процесу. Аспіранти за час навчання є забезпечені гуртожитками НАН України, що було підтверджено під час бесід. Для аспірантів відповідно до законодавства передбачені щорічні канікули та вони мають

право на академічну відпустку (<https://surl.li/qxpkcv>). За результатами проведених онлайн - опитувань аспірантів (відповідь на Запит 2) рівень задоволеності інформаційною, консультативною та соціальною підтримками є на досить високому рівні. Під час бесід було підтверджено, що НПП та наукові керівники проводять індивідуальні консультації з питань навчання, вибору дослідницьких тем та написання наукових робіт.

5. Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

В ході проведених бесід з фокус-групами експертна група дійшла висновку, що Інститут старається створити усі необхідні умови для реалізації права на освіту особам з особливими освітніми потребами. У ЗВО є передбачені умови доступності до навчальних приміщень для осіб з особливими потребами, наявні пандуси, ліфти (<https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/Umovy%20dostupnosti.pdf>). Під час бесіди із фокус-групою з'ясувалося, що на ОНП Гідробіологія особи з особливими освітніми потребами не навчаються.

6. Наявні унормовані антикорупційні політики, процедури реагування на випадки цькування, дискримінації, сексуального домагання, інших конфліктних ситуацій, які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Відомо, що освітній процес в ЗВО базується на принципах науковості, відкритості, доступності та єдності. В Інституті процедури врегулювання конфліктних ситуацій, включаючи питання сексуальних домагань, дискримінації та корупції, регулюються Положенням про врегулювання конфліктів у Інституті (відповідь на Запит 6), Положенням про реалізацію освітнього процесу (<https://surl.li/ajogsd>) та Положенням про апеляційну комісію (<https://surl.li/gqqrftu>). Політика, зокрема у галузі освітньої діяльності, направлена на запобігання конфліктним ситуаціям, булінгу, гендерного насильства, сексуальних домагань. Також появи конфліктних ситуацій запобігає доступність та відкритість до спілкування та контролю як представників адміністрації, так і керівників наукових підрозділів, Ради молодих вчених, Профспілкового комітету, колективу. Відомо, що в ЗВО є спеціально призначена особа, яка є відповідальна за протидію порушенням академічної доброчесності (Семенюк Н.Є.) та психологічну підтримку (Майстрова Н.В.), за протидію корупції (Дубняк С.С.). Також під час вивчення освітнього компоненту «Професійна етика науковця-викладача», а саме у рамках змістовного модуля ІІІ «Етика ділового спілкування науковця та викладача. Етика формальних та неформальних стосунків» студенти мають можливість ознайомитися з поняттям конфлікту і різними стратегіями його вирішення, детально обговорюють принципи етичних стосунків в системах «колега – колега», «керівник – підлеглий», «підлеглий – керівник». Відомо, що в Інституті приділяється увага поняттям особистого простору, «дефектних рівнів» та бар'єрів спілкування, як дотичним до теми конфліктів. Викладачі проходять різного плану курси та заходи щодо протидії конфліктним ситуаціям, к.б.н. Усов О.Є. пройшов навчальний курс "Запобігання сексуальній експлуатації та порушенню. Реагування та протидія. Курс для практикуючих спеціалістів у сфері громадського здоров'я в Україні" від Всесвітньої організації охорони здоров'я та отримав відповідний сертифікат. Під час проведених інтерв'ювань із фокус-групами експертна група встановила, що за час реалізації ОНП Гідробіологія випадків конфліктних ситуацій, проявів корупції чи дискримінації не виникало.

Загальний аналіз щодо Критерію 7:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

В ході здійсненого аналізу експертна комісія дійшла висновку щодо повної відповідності підкритеріїв 7.1, 7.2, 7.3 та 7.5, 7.6 і часткову відповідність за підкритерієм 7.4. Сильною стороною за даною ОНП є наявність достатнього матеріально-технічного забезпечення, яке включає в себе лабораторне обладнання, навчальні та навчально-наукові лабораторії та експериментальні гідробіологічні станції. Серед позитивних моментів є наявність в Інституті "Гідробіологічного журналу", який індексується в базі даних Scopus. Важливим моментом є доступність до необхідних інформаційних ресурсів, фондів наукової бібліотеки та наукових баз даних (Scopus та WoS). Можливість отримання аспірантами додаткового матеріального заохочення (преміювання) за публікації у фахових журналах. Відсутність конфліктних ситуацій за час реалізації ОНП Гідробіологія.

Недоліки

Відсутність повноцінного відділу/служби психологічної допомоги.

Рекомендації

Рівень відповідності Критерію 7.

Рівень В

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми:

1. Заклад вищої освіти послідовно здійснює визначені ним процедури розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

В Інституті процедури розроблення, затвердження, моніторинг та зміни до ОНП регулюються наступними документами: Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті (<https://surl.li/gvvvfg>), Положенням про проектну групу, групи забезпечення спеціальності та робочу групу оновлення ОП в ЗВО (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_proekt_grupa.pdf). Під час інтерв'ювання було з'ясовано, що процедура обговорення змін до ОНП відбувається із залученням викладачів, аспірантів, робочої групи та роботодавців. Перегляд ОНП проводиться робочою групою, яка бере до уваги вимоги стандартів освіти, стратегію розвитку ЗВО, пропозицій студентів та представників роботодавців. «Положенням про проектну групу, групи забезпечення спеціальності та робочу групу оновлення освітніх програм в Інституті гідробіології НАН України» (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_proekt_grupa.pdf) регулюється процедура перегляду. Зміни ОНП, які затверджені вченою радою (<https://hydrobio.kiev.ua/ua/struktura/vchena-rada>) відображаються у РП ОК та НП. З метою врахування Методичних Рекомендацій МОН до ОНП та НП підготовки докторів філософії внесено зміни до РП та розроблено силабуси, було розширено ОК варіативної складової. Зміни у ОНП були викликані як внутрішніми потребами так і рекомендаціями зовнішніх стейкхолдерів (КНУ ім. Тараса Шевченка, Житомирський ДУ ім. Івана Франка) щодо необхідності конкретного окреслення спеціалізації 091 Біологія як окремого напрямку в біологічній науці із власними теоретичними та інструментальними напрацюваннями. У 2021 р. до ОНП Гідробіологія було внесено зміни та доповнення на основі змін РП ОК «Професійна етика науковця-викладача» за пропозицією студентів та ініціативою Семенюк Н.Є. (<https://surl.li/yevmja>). У 2023 р. ОНП було оновлено з урахуванням змін спеціальності з 091 Біологія на 091 Біологія та біохімія, було оновлено перелік нормативних документів, на яких базується ОНП (<https://surl.li/iquvni>). Було додано нову редакцію Закону України «Про наукову та науково-технічну діяльність» від 31.03.2023, № 848-VIII; Постанову Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради ЗВО, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (<https://surl.li/haevwa>); Постанову Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до деяких постанов Кабінету Міністрів України з питань підготовки та атестації здобувачів наукових ступенів» від 19 травня 2023 р. (<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/502-2023-%D0%BF#Text>). У 2024 р. включали коригування мети, детальний опис об'єкту діяльності, цілей навчання, теоретичного змісту предметної області, методів, технологій, інструментів та обладнання. Було розширено інформацію про науковий компонент ОНП, деталізовано тематику наукових досліджень аспірантів та додано розділ «Вимоги до системи внутрішнього забезпечення якості вищої освіти» (<https://surl.li/ycknlv>).

2. Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через відповідні органи самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Пропозиції здобувачів вищої освіти беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

За час проведених інтерв'ювань із фокус-групами було з'ясовано, що аспіранти є залучені до процесу перегляду/вдосконалення даної ОНП. Залучення студентів до процесу перегляду ОН, забезпечення її якості, оцінювання ОНП та роботи НПП здійснюється: – через роботу аспірантів у складі Ради молодих вчених (<https://www.facebook.com/YSC.NASofUkraine>) – до складу РМВ входила аспірантка Леонтьєва Т.О., яка була членом робочої групи з підготовки ОНП, що було підтверджено під час бесід із фокус групами, наразі до РМВ входить (Жорова А.); – через анкетування аспірантів – проведення моніторингу задоволеності даною ОНП та ОК, побажання та інтереси яких можуть бути враховані при оновленні ОНП. Якість ОНП здійснюється також завдяки комунікації шляхом анкетування (<https://forms.gle/nMtRybv4UqiQUp6r6>, <https://hydrobio.kiev.ua/images/vacancy/Anketuv24.pdf>), зустрічами з гарантом ОНП, науковими керівниками та обговоренням під час звітування аспірантів про виконання індивідуального плану. Відповідно до закону України «Про вищу освіту», Статуту Інституту гідробіології НАН України (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/Statut_IHB_2022.pdf), Рада молодих вчених як орган самоврядування молодих науковців та аспірантів приймає участь в обговоренні та вирішенні науково-дослідних проблем Інституту та інших питань освіти в ЗВО. Здобувачі ВО Інституту беруть участь у процедурах внутрішнього забезпечення якості ОНП через їх долучення до обговорення ОП у наукових підрозділах (видавничих кафедрах), Вченій раді Інституту та через Раду молодих учених Інституту.

3. Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Представники роботодавців мають змогу переглядати зміст та освітні компоненти ОНП Гідробіологія, яка знаходиться у вільному доступі на сайті Інституту (<https://hydrobio.kiev.ua/ua/>) в розділі “Аспірантура - Забезпечення освітньої діяльності” (<https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zabezpechennia-osvitnoi-diialnosti>) та “Навчальний процес” (<https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/navchalnyi-protses>) та висловлювати свої пропозиції щодо покращення ОНП за допомогою проходження анкетування (<https://forms.gle/nMtRybv4U9iQUpr6b6>). Відомо, що Інститутом укладено договори про співпрацю з установами, які можуть бути потенційними роботодавцями та які залучаються до процесу забезпечення якості освітніх програм, а саме: «Інститутом біології та медицини» Київського національного університету імені Тараса Шевченка; Національним університетом «Києво-Могилянська академія»; Житомирським державним університетом імені Івана Франка; Львівським національним університетом імені Івана Франка; Національним університетом біоресурсів і природокористування України; Національним педагогічним університетом імені М.П. Драгоманова; Університетом Григорія Сковороди в Переяславі; Державним дендрологічним парком «Олександрія» НАН України; Нижньодністровським національним природним парком тощо. Також роботодавці є залучені до обговорення рівня підготовки аспірантів під час проходження ними асистентської педагогічної практики, їхніх наукових досліджень при атестації аспірантів, захисті дисертаційних робіт. Під час проведення наукових семінарів, конференцій та інших заходів, які проходять в ЗВО можуть розглядатися та взяті до уваги пропозиції від роботодавців.

4. Наявна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми (крім випадку проходження акредитації вперше)

Відомо, що основним роботодавцем випускників є Інститут гідробіології НАН України. Інформація щодо їхнього кар'єрного шляху та працевлаштування аспірантів за даною ОНП збирається службою ученого секретаря та відображається у щорічних звітах про працевлаштування аспірантів, дані враховуються при підготовці довідки щодо ефективності діяльності аспірантури при проведенні конкурсу для участі у відборі виконавців державного замовлення на підготовку наукових кадрів через аспірантуру, при оцінюванні ефективності діяльності наукових підрозділів та Інституту. З 2006 р., аспірантуру Інституту гідробіології НАН України закінчили 65 аспірантів, з них захистилися 48. З яких 27 осіб отримали ступінь кандидата біологічних наук зі спеціальності 03.00.17 – гідробіологія і 1 доктор філософії зі спеціальності 091 Біологія. Також біля 80 % випускників аспірантури після завершення навчання були працевлаштовані в Інституті гідробіології, що є позитивним моментом. Це у свою чергу підтверджує те, що ЗВО є основним стейкхолдером ОНП Гідробіологія. На офіційній сторінці Інституту у вільному доступі в розділі “Вакансії” (<https://hydrobio.kiev.ua/ua/vakansii>) розміщено інформацію на заміщення вакантних посад. Проте детальної інформації щодо кар'єрного шляху випускників Відділу водної гідробіології та паразитології на сайті Інституту не було висвітлено. ЕГ рекомендує розглянути можливість створення розділу, який буде висвітлювати кар'єрний шлях та професійні здобутки випускників за даною ОНП (“Випускники”, “Кар'єрний шлях випускників” тощо).

5. Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми та/або освітньої діяльності з реалізації освітньої програми, зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін

Система забезпечення якості ЗВО старається забезпечити вчасне реагування на результати моніторингу освітньої програми зокрема здійснений через опитування заінтересованих сторін. За результатами моніторингу шляхом анкетування (<https://hydrobio.kiev.ua/images/vacancy/Anketuv24.pdf>) рівня задоволеності студентами даною освітньо-науковою програмою було виявлено, що: доступність необхідної навчальної літератури та МТЗ. відповіли “так” 75–100% опитаних; Оцінка певних дисциплін щодо надання практичних навичок (від 1 до 10 балів). Жодної оцінки нижче 7 балів; Рівень володіння викладачами навчальним матеріалом (від 1 до 10 балів). 10 балів у 90% ОК; Щодо рівня об'єктивності оцінювання знань викладачами. Відповідь «Об'єктивний»: 89–100%. Також наукове керівництво дисертаційною роботою: 88% респондентів оцінили на 10 балів, 6% – на 9 балів і 6% – на 8 балів, а рівень задоволеності організацією своєї науково-дослідної роботи: 78% здобувачів оцінили на 10 балів і 22% здобувачів – на 9 балів. Проведення опитування дало можливість виявити достатній рівень сприйняття освітньої складової ОНП. Також проведення різного плану опитувань дозволяє оцінити та побачити загальну картину та вчасно реагувати на недоліки та виправити їх

6. Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та рекомендації, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

В ЗВО під час удосконалення даної ОНП були враховані зауваження і пропозиції стейкхолдерів та громадського обговорення. Зокрема, наведено структурно-логічну схему ОНП, розписану по роках навчання, деталізовано тематику наукових досліджень. Програма Гідробіологія пройшла умовну акредитацію у 2022 році (чинна до 17.05.2023 р.), зауважень до даної ОНП не було. У 2023 році ОНП пройшла наступну умовну акредитацію (сертифікат якої дійсний до 16.05.2024 р.), при цьому відділом акредитації було висловлено зауваження щодо заповнення Таблиці 2. Зведена інформація про НПП даної ОНП, а саме, необхідно було більш детально обґрунтувати, що фахівці Інституту гідробіології мають необхідну кваліфікацію для викладання відповідних ОК, зокрема навести найважливіші публікації (у тому числі, з дисциплін, які вони викладають). Також до Таблиці 2 були внесені відповідні доповнення. Наступне зауваження полягало в тому, що у викладача освітнього компоненту «Професійна етика науковця-викладача» не було відповідних публікацій з питань етики. З огляду на дане зауваження, викладачем Семенюк Н.Є. була опублікована робота "Деякі світові підходи до етики польових досліджень у гідробіології (огляд)". Відомо, що у 2024 р. Семенюк Н.Є. у рамках підвищення кваліфікації пройшла курс «Академічна доброчесність: онлайн курс для викладачів» на освітній платформі Prometheus (60 годин, 2 кредити ЕКТС) та отримала сертифікат про успішне завершення курсу, що було підтверджено під час бесіди. Останню акредитацію ОНП Гідробіологія пройшла в 2024 р. (сертифікат дійсний до 16.04.2025 р.).

7. В академічній спільноті закладу вищої освіти формується культура якості освіти, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

За результатами проведених бесід з фокус-групами було встановлено, що усі учасники освітнього процесу розуміють необхідність створення якісної академічної спільноти в Інституті гідробіології НАН України. Відомо, що академічна спільнота ЗВО залучена до процедури внутрішнього забезпечення якості ОНП через участь у процесах розгляду ОП та робочих навчальних програм у наукових підрозділах, які призначені як випускові кафедри, у процесі їх обговорення та затвердження Вченою радою Інституту, через наукове керівництво роботою здобувачів ВО. Науковці ЗВО залучаються до тренінгів з метою ознайомлення аспірантів з базою сучасного обладнання та новими методами і технологіями, які має Інститут. Відомо, що процедури розроблення, моніторингу, затвердження та перегляду даної ОНП визначаються наступними документами: – Положенням про організацію освітнього процесу в Інституті гідробіології НАН України (<https://surl.gd/njpriy>); – Положенням про проектну групу, групи забезпечення спеціальності та робочу групу оновлення освітніх програм в Інституті гідробіології НАН України (<https://surl.li/njkkbb>); – Положенням про Кодекс академічної доброчесності Інституту гідробіології НАН України (<https://surl.li/hsaglje>). Інформація щодо ОНП є публічною і всі зацікавлені сторони мають доступ до її перегляду та вдосконалення. Також здійснення процесів та процедур внутрішнього забезпечення якості освіти в ЗВО покладено на: 1) групу забезпечення спеціальності з виконання освітніх програм (участь в освітньому процесі – супровід, моніторинг, коригування та реалізація ОП та навчальних планів); 2) випускові кафедри та наукові підрозділи, які залучені до реалізації ОП (розгляд ОП та робочих навчальних програм, розгляд та затвердження теми дисертаційної роботи аспіранта, проміжна щорічна атестація, розгляд статей, які рекомендуються до друку у фахових виданнях, заслуховування проектів аспірантів щодо їх участі у конкурсах стипендій та грантів для молодих науковців, попередній захист дисертаційної роботи); 3) Вчену раду Інституту (<https://surl.li/nujcyw>) (розгляд та затвердження ОП, робочих навчальних програм, навчального плану, тем дисертаційних робіт студентів, щорічна атестація аспірантів, затвердження проектів щодо їх участі у конкурсах та стипендій молодих учених, наукові повідомлення як атестація стипендіатів); 4) вченого секретаря та відділ аспірантури (<https://surl.li/eaukwn>) (забезпечення освітньо-організаційної роботи); 5) відділ науково-технічної інформації (<https://surl.li/kaekvj>) – забезпечення роботи з ЄДЕБО, інформаційна складова освітньої діяльності.

Загальний аналіз щодо Критерію 8:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ЕГ в ході проведеного аналізу дійшла висновку щодо відповідності підкритеріїв 8.2, 8.3 та 8.5 - 8.7 та часткову відповідність підкритеріїв 8.1, 8.4 встановленим вимогам. Серед позитивних моментів за критерієм 8 є залучення представників здобувачів ВО до РМВ. Надання Інститутом можливості працевлаштування аспірантів.

Недоліки

Серед недоліків було виявлено відсутність розділу на сайті Інституту/Відділу санітарної гідробіології та гідропаразитології, який буде висвітлювати кар'єрні досягнення випускників. Також відсутність загальної "Таблиці пропозицій та схвалення" щодо внесених змін до даної ОНП.

Рекомендації

Для кращого аналізу працевлаштування за ОП експертна група рекомендує створення розділу на сайті Інституту/Відділу, який буде висвітлювати кар'єрні досягнення випускників за даною ОНП ("Випускники",

“Кар’єрний шлях випускників”, “Наші випускники” тощо). Також розглянути можливість створення загальної “Таблиці пропозицій та схвалень” щодо моніторингу ОНП Гідробіологія (висловлених побажань та прийнятих рішень) та розмістити її на веб-сайті Інституту для оцінки внесених змін, які відбулися за даною ОНП. Виявлені недоліки можуть бути усунені протягом навчального року.

Рівень відповідності Критерію 8.

Рівень В

Критерій 9. Прозорість та публічність:

1. Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов’язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила і процедури, що регулюють права та обов’язки всіх учасників освітнього процесу, чітко визначені та прописані та оприлюднені на офіційному сайті Інституту. Статут Інституту гідробіології НАН України (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/Statut_IHB_2022.pdf); Положенням про організацію освітнього процесу (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/1_1_24_Polozh_Osv_Prots_IHB_2024_2025.pdf); Порядком реалізації права на вільний вибір навчальних дисциплін (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/por_viln_vibir.pdf); Положенням про Кодекс академічної доброчесності (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_kodeks_dobroch.pdf); Положенням про академічну мобільність (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_acad_mobilnist.pdf); Порядком присудження ступеня доктор філософії (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/2_8_24_Por_prysud_PhD_24_25.pdf); Положенням про порядок перезарахування результатів навчання (навчальних дисциплін) аспірантів (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/Polozh%20perezarah_2023.pdf); Положенням про порядок відрахування, переривання навчання, поновлення і переведення (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/24_Polozh_vidrah_ponovl_24_25.pdf) тощо.

2. Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Інформація про ОП, робочі програми ОК, розміщені на офіційній веб-сторінці Аспірантура <https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zabezpechennia-osvitnoi-diialnosti> і є доступними для всіх стейкхолдерів. П р о е к т ОП розміщується на веб-сторінці Аспірантура /Забезпечення освітньої діяльності/<https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zabezpechennia-osvitnoi-diialnosti> Зауваження та пропозиції зацікавлених сторін подаються через гугл форму за адресою <https://forms.gle/nMtRybv4U9iQUp6r6>

3. Заклад вищої освіти забезпечує на своєму вебсайті відкритий доступ до інформації та документів відповідно до законодавства. Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (освітню програму у повному обсязі, навчальні плани, робочі програми навчальних дисциплін, можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів вищої освіти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

ОНП "Гідробіологія" підготовки аспірантів за спеціальністю 091 "Біологія" у повному обсязі оприлюднена у відкритому доступі на сайті Інституту (<https://hydrobio.kiev.ua/ua/aspirantura/zabezpechennia-osvitnoi-diialnosti>)

Загальний аналіз щодо Критерію 9:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

В Інституті сформовано достатній рівень прозорості та публічності нормативних документів, що забезпечують регулювання освітнього процесу та реалізацію ОП Гідробіологія відповідно до процедур внутрішнього розпорядку Інституту. Тому, враховуючи повну відповідність за підкритеріями 9.1, 9.2, 9.3 ЕГ оцінює освітню діяльність у контексті критерію 9 на рівні В. Правила і процедури, що регулюють права та обов’язки всіх учасників освітнього процесу, чітко прописані у нормативних документах Інституту. Всі нормативні документи оприлюднені на сайті

Інституту, що є ознакою прозорості та доступності. З'ясовано, що діяльність всіх учасників освітнього процесу відповідає нормативним документам та правилам і процедурам, які описані в нормативних документах Інституту.

Недоліки

Структура сайту Інституту має певні складності під час навігації по сайту.

Рекомендації

Розглянути можливість оприлюднення аналітичного звіту стосовно підсумків анкетування всіх стейкхолдерів.

Рівень відповідності Критерію 9.

Рівень В

Критерій 10. Навчання через дослідження:

1. Зміст освітньо-наукової (освітньо-творчої) програми забезпечує повноцінну підготовку аспірантів (ад'юнктів) до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності за відповідною спеціальністю (спеціальностями) та/або галуззю знань (галузями знань), володіння методологією наукової та педагогічної діяльності

Зміст ОНП забезпечує повноцінну підготовку аспірантів до розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності за спеціальністю 091 Біологія. ОК формують у здобувачів методологічні та викладацькі компетентності, зокрема: ОК «Сучасна система наукової інформації...» знайомить із проблемами у сфері трансферу технологій та управління науковими проектами, ОК «Професійна етика науковця–викладача» забезпечує набуття компетентностей в області наукової етики, академічної доброчесності, етики ділового спілкування науковця та викладача вищої школи, практичних проблем біоетики, ОК «Актуальні проблеми сучасної біології» формує компетентність в області збереження біологічного різноманіття, молекулярної біології та генетики, сучасних уявлень структури біосфери, форми та різноманіття біологічних систем, ОК «Актуальні проблеми сучасної гідробіології» формує уявлення про абіотичні складові водних екосистем та різноманіття гідробіонтів. Підготовка здобувачів до дослідницької діяльності за спеціальністю складається з освітньої та наукової складової. Повноцінна підготовка здобувачів до викладацької діяльності забезпечується через опанування обов'язкових дисциплін, а також в ході проходження асистентської педагогічної практики, на базі кафедр факультетів біологічного спрямування (гідробіології, зоології, ботаніки, екології та інших) у ЗВО з якими укладені договори про співпрацю.

2. Наукова (освітньо-творча) діяльність аспірантів (ад'юнктів) відповідає напрямку досліджень (творчості) наукових (творчих) керівників

Дотичність напрямів досліджень аспірантів та їх наукових керівників підтверджується роботою над виконанням НДР підрозділу та публікаціями керівників за напрямом досліджень аспіранта (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/Dodatok_1_Vidpovidnist.pdf). Наприклад, теми дисертацій аспірантки Григор'євої Г.Є. «Структурні взаємозв'язки альгоугруповань літоралі різнотипних водних екосистем» та аспірантки Михайлюк О.В. «Фітопланктон залишкових озер колишнього водоймища-охолоджувача Чорнобильської АЕС» дотичні з напрямками наукових досліджень їхнього керівника Щербака В.І., д.б.н. пров. наук. співроб. санітарної гідробіології та гідропаразитології, який є відповідальним виконавцем НДР «Метаугруповання різнотипних водних об'єктів: особливості взаємодій вільноживучих та симбіотичних складових локальних угруповань гідробіонтів планктону та бентосу» (№ держреєстрації 0121U107947) та НДР «Гідробіологічні спостереження при знятті з експлуатації водоймища-охолоджувача ЧАЕС». Тема дисертації аспірантки Жорової А.В. «Просторово-часова динаміка фітоепіфітону лотичних і лентичних екосистем» дотична до наукового напрямку її керівника Семенюк Н.Є. (дослідження фітоепіфітону водних об'єктів різних типів).

3. Заклад вищої освіти здатний сформувати разові спеціалізовані вчені ради (разові спеціалізовані ради з присудження ступеня доктора мистецтва) для атестації аспірантів (ад'юнктів), які навчаються на відповідній освітній програмі

Інформація щодо спроможності Інституту гідробіології створювати разові спеціалізовані вчені ради розміщена на сайті Інституту (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/Dodatok2_spromognist_stvorennja.pdf). Відповідно до Порядку присудження ступеня доктора філософії (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/2_8_24_Por_prysud_PhD_24_25.pdf) «Інститут утворює разові спеціалізовані вчені ради за спеціальністю 091 Біологія, за якою має ліцензію на провадження освітньої діяльності на третьому РВО для атестації здобувачів, які виконали акредитовані Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти освітньо-наукові програми: Гідробіологія або Іхтіологія. Компетентність членів разової ради за тематикою дослідження здобувача визначається наявністю не менше трьох наукових публікацій за тематикою дослідження здобувача за умови їх опублікування протягом останніх п'яти років до дня утворення разової ради та після присудження вченому ступеня доктора філософії (кандидата наук)». В своєму складі Інститут має висококваліфікованих фахівців - 9 докторів наук, 38 кандидатів наук зі спеціальності гідробіологія і 1 доктор філософії зі спеціальності 091 Біологія (ОНП Гідробіологія). В Інституті гідробіології працює Спецрада для захисту робіт на здобуття наукового ступеня д.б.н. зі спеціальності 03.00.17 – гідробіологія та кандидатів біологічних наук зі спеціальності 03.00.17 – гідробіологія для здобувачів, які вступили до аспірантури до 2016 р., що підтвердилося в ході бесід з відповідними фокус-групами. Докази: відеозаписи зустрічей 1, 2, 7, 8.

4. Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує можливості для виконання наукових досліджень (творчих проєктів) і апробації їх результатів відповідно до тематики аспірантів (ад'юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквиумів, концертів, спектаклів, майстер-класів, персональних виставок, публічних виступів, надання доступу до використання лабораторій, обладнання, інформаційних та обчислювальних ресурсів тощо)

Для проведення і апробації результатів наукових досліджень аспірантів в межах ОНП Інститут надає наступні можливості: Інститутом видається періодичне наукове видання «Гідробіологічний журнал», який перевидається у США як «Hydrobiological Journal». Видання входить категорії А Переліку наукових фахових видань України, а його перевидана версія індексується у базі Scopus. У ньому аспіранти можуть безоплатно публікувати результати наукових досліджень (<http://www.hydrobiolog.com.ua/>; <https://www.begellhouse.com/ru/journals/hydrobiological-journal.html>), що підтвердилося в ході бесід з фокус-групами здобувачів та НПП. Здобувачі можуть брати участь у конференціях, з'їздах та інших міжнародних та всеукраїнських заходах. В Інституті проводиться науково-практична конференція молодих учених «Сучасна гідроecологія: місце наукових досліджень у вирішенні актуальних проблем». Здобувачі мають можливості презентації та обговорення їх наукових результатів на засіданнях відділів, Вченої ради; проводяться фахові семінари, де обговорюється наукова новизна, теоретичне та практичне значення результатів дисертації. Аспіранти Інституту забезпечені доступом до приміщень, лабораторного обладнання, матеріалів, Інтернету, а також до наукової літератури за спеціальністю. До організаційної підтримки досліджень та публікацій також долучаються відділ науково-технічної інформації, відділ аспірантури, Гідроecологічне товариство, Профспілковий комітет. Крім того, здобувачі включаються до науково-дослідних тем відділу.

5. Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, концерти, спектаклі, майстер-класи, персональні виставки, публічні виступи, участь у спільних дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах тощо

Інститут співпрацює з науковими установами інших країн та міжнародними науковими спільнотами. Аспіранти отримують інформацію про можливість навчання, стажування за кордоном, участь в міжнародних наукових проєктах та конференціях через офіційний веб-сайт та соціальні мережі. Інститут забезпечує можливості долучення аспірантів до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю через реалізацію права на академічну мобільність відповідно до «Положення про академічну мобільність аспірантів, докторантів, наукових працівників» (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_acad_mobilnist.pdf). Зокрема, аспірант Ганжа Д.Д. пройшов тримісячне наукове стажування у Центрі досліджень рослин та біорізноманіття (Plant Science and Biodiversity Center) Інституту ботаніки Академії наук Словаччини (Institute of Botany SAS) у м. Нітра, Словаччина. Метою стажування було опанування сучасних молекулярних методів досліджень, присвячених ідентифікації та кількісному аналізу білків у рослинних організмах, які зазнали хронічного впливу іонізуючого випромінювання. Аспірантка Кудрявцева Д.О. проходила наукове стажування як переможець конкурсу за спеціальною програмою докторантам із зон конфлікту в Україні в Інституті сталих процесів університету м. Вальядолід, Іспанія (Institute of Sustainable Processes, University of Valladolid). Метою стажування було оволодіння способами виділення, концентрування та визначення емерджентних і пріоритетних органічних забруднювачів (документи, що стосуються стажування здобувачів, долучені до справи).

6. Наявна практика участі наукових (творчих) керівників аспірантів (ад'юнктів) у дослідницьких (творчих мистецьких) проєктах, результати яких регулярно публікуються, презентуються та/або практично впроваджуються

Наукові керівники аспірантів – керівники або виконавці держбюджетних та госпдоговірних НДР. Аспіранти долучені до виконання тем НДР відділів, до яких вони прикріплені. Окрім того, здобувачі долучаються до виконання

конкурсних проектів. Крот Ю.Г. та Коновець І.М. - відповід. виконавці НДР «Використання штучних біоценозів із гідробіонтів різних трофічних рівнів для очищення та відновлення якості поверхневих і стічних вод» Цільової програми НАН України, участь у виконанні цієї теми брали аспірантки Леонтьєва Т.О. та Кудрявцева Д.О.; Гудков Д.І. - керівник гранту НФДУ України «Комплексна оцінка радіаційної небезпеки об'єктів ядерної спадщини для водних екосистем», участь у виконанні цієї теми брав аспірант Ганжа Д.Д. Упродовж 2017-2024 рр. під керівництвом наукових керівників аспірантів виконувалися 17 НДР державної, конкурсної та відомчої тематики та госпдоговірних робіт на загальну суму більше 17 млн. грн. Результати науково-дослідних робіт опубліковані у вигляді монографій, наукових статей тощо.

7. Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових (творчих) керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення здійснення наукового (творчого) керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

Наукові керівники та аспіранти беруть участь у спільних дослідницьких проектах, результати яких публікуються та впроваджуються, з дотриманням прав співавторів наукових праць та співвласників інтелектуальних продуктів (https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/Dodatok_1_Vidpovidnist.pdf; https://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/2025/Dodatok_3_ResearchProjects.pdf). Протидія плагіату забезпечується також шляхом розміщення дисертаційних робіт на сайті Інституту. Праці здобувачів та дисертаційні роботи щодо академічної доброчесності контролюються науковими керівниками, членами Спеціалізованої вченої ради, експертами, офіційними опонентами. З метою дотримання академічної доброчесності в освітній і науковій діяльності в Інституті діє «Кодекс академічної доброчесності в Інституті гідробіології НАН України» (http://hydrobio.kiev.ua/images/Aspirantura/pol_kodeks_dobroch.pdf). У рамках курсу «Професійна етика науковця–викладача» аспіранти вивчають норми академічної доброчесності та «Етичний кодекс ученого України», ознайомлюються з видами академічної недоброчесності і способи запобігання таким порушенням. Випадків конфлікту інтересів між керівниками та аспірантами в Інституті не виявлено. У разі порушення академічної доброчесності згідно з «Кодексом академічної доброчесності в Інституті гідробіології НАН України» передбачається притягнення співробітника до дисциплінарної відповідальності згідно з законодавством. В ході проведення бесід з фокус-групами відповідних стейкхолдерів, встановлено, що порушень академічної доброчесності виявлено не було.

Загальний аналіз щодо Критерію 10:

Висновок щодо відповідності критерію. Позитивні практики за критерієм

ОНП націлена на індивідуальну траєкторію розвитку здобувача через вільний вибір освітніх компонентів (вибіркова складова), керівників, а також тем наукових досліджень для представлення наукового доробку. Наукові дослідження здобувачів та їх наукових керівників за ОНП «Гідробіологія» третього наукового рівня взаємопов'язані між собою і реалізуються в Інституті гідробіології. Для досліджень у ЗВО функціонує потужна матеріально-технічна. ЗВО уклав договори про співпрацю в сфері науково-дослідної роботи та підготовки здобувачів вищої освіти на третьому (освітньо-науковому) рівні з вітчизняними науково-дослідними і освітніми установами, на базі яких аспіранти можуть проводити апробацію власних досліджень. Створено широкі можливості для здійснення апробації результатів наукових досліджень здобувачів через безкоштовні публікації у фаховому виданні категорії А «Гідробіологічний журнал», широким залученням здобувачів до реалізації дослідницьких проектів уже з перших курсів навчання.

Недоліки

Не виявлено

Рекомендації

Відсутні

Рівень відповідності Критерію 10.

Рівень В

IV. Інші спостереження

У цьому розділі експертна група може викласти інші спостереження, пов'язані із освітньою програмою, освітньою діяльністю за цією програмою або процедурою проведення акредитації.

дані відсутні

V. Підсумки

На думку експертної групи, підстави для прийняття рішення про відмову в акредитації ОП, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, **відсутні**.

За результатами акредитаційної експертизи експертна група вважає, що освітня програма відповідає Критеріям за наступними рівнями відповідності:

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми	B
Критерій 2 . Структура та зміст освітньої програми	B
Критерій 3 . Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання	B
Критерій 4 . Навчання і викладання за освітньою програмою	B
Критерій 5 . Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність	B
Критерій 6. Людські ресурси	B
Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси	B
Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми	B
Критерій 9. Прозорість та публічність	B
Критерій 10. Навчання через дослідження	B

За результатами акредитаційної експертизи рішенням експертної групи є **акредитація**.

Додатки до звіту:

Документ	Назва файла	Хеш файла
Додаток	Додаток до звіту ЕГ Перелік суттєвих недоліків ID 38702 (Гідробіологія).xlsx - Додаток до Звіту ЕГ.pdf	WiHjzmE9+Y+1tRXRMuwhvUea6qeuMkf4tb24LzOY EV4=

Шляхом підписання цього звіту ми стверджуємо, що провели акредитаційну експертизу у повній відповідності із Положенням про акредитацію освітніх програм, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти, та інших актів законодавства, а також здійснювали свої функції добросовісно, неупереджено і доброчесно.

Документ підписаний кваліфікованими електронними підписами.

Керівник експертної групи

Шейко Віталій Ілліч

Члени експертної групи

Вакерич Михайло Михайлович

Соколенко Світлана Вікторівна

Сопушинська Тетяна Миколаївна